

Sarkanais Krusts", SIA "Mājas aprūpe", Biedrība "Latvijas Samariešu apvienība", "Svētā Jāņa Palīdzība", gadā izlietoja Ls 1038271,95. 2007. gadā aprūpes mājās pakalpojumus saņēma 2490 personas.

Materiālo atbalstu aprūpes mājās nodrošināšanai 2007. gadā saņēma 1232 personas, kopā par Ls 209650,94. Salīdzinot ar 2006. gadu ir samazinājies to klientu skaits, kuri izvēlas pabalstu aprūpes mājās nodrošināšanai, nevis sociālo pakalpojumu. Tas izskaidrojams ar to, ka ar katru gadu pilnveidojas aprūpes mājās pakalpojums un paaugstinās tā kvalitāte.

Kopumā pašvaldība ir atbalstījusi 3722* personas, nodrošinot aprūpes mājās pakalpojumu un/vai pabalstu aprūpes mājās nodrošināšanai.

Aprūpes mājās nepieciešamības izvērtēšanu veic Sociālā dienesta sociālā darba speciālists, nosakot aprūpes līmeni (skat. 19. tabulu) atbilstoši klienta pašaprūpes spējām, aizpildot novērtēšanas karti.

19. tabula. Aprūpes līmeņi.

Aprūpes līmenis	Aprūpes apjoms un stundu skaits nedēļā
I	aprūpe nepieciešama līdz 4 stundām nedēļā
II	aprūpe nepieciešama līdz 6 stundām nedēļā
III	aprūpe nepieciešama līdz 12 stundām nedēļā
IV	aprūpe nepieciešama līdz 35 stundām nedēļā

Aprūpe mājās var būt pagaidu vai pastāvīga:

Pagaidu aprūpe nozīmē aprūpes darbinieka palīdzību klientam personiskās aprūpes nodrošināšanā un mājas darbu veikšanā klienta slimības vai atveseļošanās periodā.

Pastāvīga aprūpe nozīmē aprūpes darbinieka līdzdalību vai palīdzību pilnā apjomā klienta personiskās aprūpes nodrošināšanā un mājas darbu veikšanā personām, kuras vecuma vai fiziska rakstura traucējumu dēļ nevar pašas par sevi parūpēties.

Pilngadīgas personas mājas aprūpes pakalpojuma ietvaros var saņemt aprūpes darbinieka palīdzību personiskās aprūpes nodrošināšanā, mājas darbu veikšanā un/vai paplašinātās aprūpes pakalpojumus. Paplašinātā aprūpe ir pakalpojumi, kuri pārsniedz pastāvīgās un pagaidu aprūpes noteiktos pasākumus. Paplašinātā aprūpe netiek finansēta no pašvaldības budžeta.

DROŠĪBAS POGA

Lai klients justos drošs savās mājās, arī būdams viens, bez tuviniekiem vai aprūpētāja, un samazinātos risks nokļūt ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā, kopš 2003. gada Rīgā tiek nodrošināts pakalpojums – „drošības poga” sadarbībā ar biedrības "Latvijas Samariešu apvienība" Mājas neatliekamā izsaukuma dienestu (turpmāk – Mājas neatliekamā izsaukuma dienests).

Mājas neatliekamā izsaukuma dienests sadarbojas ar Rīgas priekšpilsētu/rajonu Sociālajiem dienestiem, aprūpes mājās pakalpojumu sniedzējiem, veselības aprūpes speciālistiem (t.sk. ģimenes ārstiem), Rīgas Ātrās medicīniskās palīdzības staciju, policiju, Valsts ugunsdrošības un glābšanas dienestu un citām organizācijām.

2007. gadā ar Mājas neatliekamā izsaukuma dienesta diennakts režīmā esošo operatoru starpniecību tika izsaukta:

- ✓ Rīgas Ātrās medicīniskās palīdzības stacijas palīdzība – 65 reizes situācijās, kad klients to nevarēja izsaukt pats saviem spēkiem slimības lēkmes vai citu dzīvību apdraudošu iemeslu dēļ;
- ✓ mājas neatliekamā izsaukuma brigāde sniedza palīdzību 373 reizes, piemēram, situācijās, kad klients nokrita un nevarēja piecelties pats saviem spēkiem u.c.

Kopumā 2007. gadā Rīgas pašvaldība finansiāli atbalstījusi 185 personas, nodrošinot „Drošības poga” pakalpojumu Ls 17834,00 apmērā.

* Kopējais personu skaits neveidojas, summējot aprūpes pakalpojumu saņēmušo personu skaitu ar personu skaitu, kuras saņem materiālo atbildību aprūpes pakalpojuma izmantošanai, jo persona var būt izmantojusi abus pakalpojumus, bet kopējā skaitā tiek uzrādīta vienu reizi.

20. tabula.

Pakalpojuma „Drošības poga” saņēmēju skaita sadalījums pa Rīgas priekšpilsētām/ražoniem.

Priekšpilsēta / rajons	Personu skaits	Izlietotie līdzekļi (Ls)
Kurzemes rajons	54	6000,00
Latgales priekšpilsēta	13	1272,73
Vidzemes priekšpilsēta	7	492,00
Zemgales priekšpilsēta	48	5046,00
Ziemeļu rajons	31	3162,00

PAVADOŅA – ASISTENTA PAKALPOJUMS

Pavadoņa-asistenta pakalpojums nodrošina fizisku un informatīvu atbalstu personām, kurām fiziska vai garīga rakstura traucējumu dēļ ir apgrūtināta pārvietošanās ārpus mājokļa, apmeklējot valsts vai pašvaldības iestādes un organizācijas sadzīves jautājumu risināšanā.

Funkcionāli traucējumi – slimība, trauma vai iedzimta defekta izraisīta fiziska vai garīga rakstura traucējums, kas ierobežo personas spējas strādāt, aprūpēt sevi un apgrūtina personas iekļaušanos sabiedrībā.*

Dažas personas ar invaliditāti un funkcionāliem traucējumiem pazīstamā un ierastā vidē ar pašaprūpi tiek galā pašas un aprūpes mājās pakalpojums tām nav nepieciešama, taču ierobežotās funkcionēšanas spējas apgrūtina klientam pārvietošanos ārpus mājokļa. Lai šīs personas iespēju robežās varētu risināt sadzīves jautājumus, iepirkties veikalos, apmeklēt medicīnas un izglītības iestādes, darbavietas, kultūras un sporta pasākumus un aktīvi iesaistīties dažādās sabiedriskās dzīves aktivitātēs, viņām dažkārt ir nepieciešams pavadoņa asistenta pakalpojums.

Sociālie dienesti 2007. gadā sniedza materiālu atlīdzību pavadoņa-asistenta pakalpojumu nodrošināšanai 183 personām, Ls 17779,10 apmērā.

- ✓ Rīgas Kurzemes rajona Sociālais dienests pavadoņa – asistenta pakalpojumu nodrošināja 46 personām ar biedrības “Latvijas Samariešu apvienība” atbalstu, Rīgas Zemgales priekšpilsētas sociālais dienests – 61 personai, Rīgas Latgales priekšpilsētas Sociālais dienests – 13 personām;
- ✓ Rīgas Ziemeļu rajona Sociālais dienests pavadoņa – asistenta pakalpojumu nodrošināja 7 personām ar biedrības “Svētā Jāņa Palīdzība” atbalstu;
- ✓ Rīgas Vidzemes priekšpilsētas Sociālais dienests saviem klientiem nodrošina pavadoņa-asistenta pakalpojumu aprūpes mājās pakalpojuma ietvaros, īpaši neizdalot atsevišķu pakalpojumu pavadonis-asistents.

Pavadoņa – asistenta pakalpojums nav ieviests kā sistēma ne Rīgā, ne Latvijā.

Kopš 2004. gada Labklājības departaments sadarbojas ar Latvijas Cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizāciju „SUSTENTO” un nodrošina autovadītāja – asistenta pakalpojumu, kas dod iespēju cilvēkiem ar smagiem kustību traucējumiem iesaistīties darba tirgū. Personai tiek nodrošināts transports, lai nokļūtu darbavietā un palīdzība uzsākot darbadienu, iekāpt citā riteņkrēslā, darba vietas sagatavošana darba uzsākšanai, palīdzība noģērbt virsdrēbes un piedalīties darba procesā. 2007. gadā autovadītāja – asistenta pakalpojums tika nodrošināts 4 personām. Pavadoņa – asistenta pakalpojuma attīstība vēl aizvien paliek viena no prioritātēm, lai atvieglotu personu ar invaliditāti un funkcionāliem traucējumiem sociālo integrāciju, līdz ar to aktuāla ir vajadzība pēc jauniem pavadoņa – asistenta pakalpojumu sniedzējiem.

* Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums.

DIENAS APRŪPES CENTRI PENSIJAS VECUMA PERSONĀM UN PERSONĀM AR INVALIDITĀTI

Dienas aprūpes centrs – institūcija, kas dienas laikā nodrošina sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus. Šis pakalpojums rada iespēju personai attīstīt sociālās prasmes, izglīties un pavadīt brīvo laiku. Šāda iespēja ir personām ar invaliditāti, kā arī personām, kuras sasniegušas pensijas vecumu.*

21. tabula. Pavadoņa – asistenta pakalpojumu saņēmušo personu skaits pa mērķgrupām Rīgas pilsētas rajonos/priekšpilsētās.

Sociālais dienests	MĒRĶA GRUPAS									Kopā
	Bērni	Bērni invalīdi	Pensijas vecuma personas	Pensijas vecuma personas un personas ar invaliditāti ar fiziska rakstura traucējumiem	Personas ar kustību traucējumiem	Personas ar redzes invaliditāti	Personas ar redzes traucējumiem	Veci cilvēki	Citas mērķa grupas	
Rīgas Kurzemes rajona Sociālais dienests			1		37		5	3		46
Rīgas Ziemeļu rajona Sociālais dienests	1	2			1	3				7
Rīgas Vidzemes priekšpilsētas Sociālais dienests		3		1	2	63	18		7	94
Rīgas Latgales priekšpilsētas Sociālais dienests					13			1		14
Rīgas Zemgales priekšpilsētas Sociālais dienests					15		3	43		61
Personu skaits	1	5	1	1	68	66	26	47	7	222**

Dienas centri un atbalsta centri palīdz cilvēkiem veidot sociālos kontaktus, gūt atbalstu, motivē iesaistīties dažādās aktivitātēs.

Dienas centri/Atbalsta centri galvenokārt ir izveidoti Rīgas priekšpilsētu/rajonu sociālajos dienestos kā to apakšstruktūras. Divi centri darbojas Latgales priekšpilsētā, divi centri Vidzemes priekšpilsētā un divi centri Ziemeļu rajona Sociālajā dienestā. 2007. gadā Rīgas Kurzemes rajona teritorijā tika nodrošināts Dienas centra pakalpojums 74 pensijas vecuma personām Dienas centrā „Liepa”, kurš tika finansēts no Rīgas domes Labklājības departamenta budžeta.

* Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums.

** Kopējais klientu skaits nav precīzs, jo ir iespējama mērķa grupu pārklāšanās, kā rezultātā viens pakalpojuma saņēmējs var būt ieskaitīts pie vairākām mērķa grupām.

22. tabula. Sociālo Dienestu dienas centri/Dienas aprūpes centri pilngadīgām personām.

Nr. p. k.	Priekšpilsēta/ rajons	Dienas centra/ atbalsta centra un Dienas aprūpes centra nosaukums	Adrese	Mērķa grupa
1.	Vidzemes priekšpilsēta	„Rīdzene”	Stabu iela 15	Pensijas vecuma personas
2.	Latgales priekšpilsēta	„Ķengarags”	Aglonas iela 35/1	Pensijas vecuma personas Personas ar invaliditāti Pilngadīgas personas
3.	Latgales priekšpilsēta	„Ābeļzars”	Avotu iela 31	Pensijas vecuma personas Pilngadīgas personas
4.	Vidzemes priekšpilsēta	„Vidzeme”	Ūnijas iela 49	Pensijas vecuma personas
5.	Ziemeļu rajons	„Vecmīlgrāvis”	Emmas iela 3	Personas ar kustību traucējumiem un pensijas vecuma personas
6.	Ziemeļu rajons	„Ozolaine”	Patversmes iela 30/2	Personas ar demenci
7.	Zemgales priekšpilsēta	„Liepa”	Zolitūdes ielā 30	Pensijas vecuma personas

Dienas centri/Atbalsta centri un Dienas aprūpes centri (turpmāk tekstā – Dienas centri) 2007. gadā saviem klientiem nodrošināja:

- ✓ informatīvas konsultācijas par sociālajiem pakalpojumiem, sociālo palīdzību un citiem sabiedrībā aktuāliem jautājumiem;
- ✓ veselību veicinošus pakalpojumus – ergoterapijas, fizioterapijas pakalpojumus, vingrošanu un kustību terapiju, kā arī nūjošanu;
- ✓ pašpalīdzības un atbalsta grupas (skat. 24. tabulu);
- ✓ speciālistu konsultācijas – psihologa, pedagoga, sociālā darba speciālista konsultācijas;
- ✓ valodas apmācības – latviešu, krievu, angļu valodu apguvi;
- ✓ ārsta palīga pakalpojumus (Atbalsta centrā „Vecmīlgrāvis”);
- ✓ interešu pulciņus – rokdarbu, šaha u.c.;
- ✓ kultūras un tematiskos pasākumus – ekskursijas, koncertu un teātra izrāžu apmeklēšanu;
- ✓ citus pakalpojumus – veļas mazgāšanu, dušas, datora/interneta zāles apmeklēšanu, tehnisko palīgīdzekļu nomu, bibliotēku pakalpojumus.

Dienas centri sadarbojas ar citiem pakalpojumu sniedzējiem, ģimenes ārstiem, namu pārvaldēm, pensionāru apvienībām u.c.

23. tabula. Dienas centru/Dienas aprūpes centru apmeklējušo personu skaits.

Nr. p. k.	Dienas centrs	Sievietes	Vīrieši	Kopā
1.	„Rīdzene”	169	31	200
2.	„Ķengarags”	89	2	91
3.	„Ābeļzars”	112	12	124
4.	„Vidzeme”	58	11	69
5.	„Vecmīlgrāvis”	58	29	87
6.	„Ozolaine”*	20	9	29
7.	„Liepa”	57	17	74
Kopā		563	111	674

* Dienas aprūpes centrs „Ozolaine” strādā ar personām ar demenci (uzvedības un atmiņas traucējumiem), lai viņas pilnvērtīgi un satūrīgi pavadītu brīvo laiku, lai pēc iespējas ilgāk uzturētos savā ierastajā mājās vidē un palīdz viņu piederīgajiem, īpaši darbspējīgajiem, pieskatīt un aprūpēt savus tuviniekus, kuriem diagnosticēta demence.

24. tabula.

Dienas centru/Atbalsta centru un Dienas aprūpes centru pašpalīdzības un atbalsta grupas.

Dienas centrs	Atbalsta / pašpalīdzības grupas	Personu skaits
„Ķengarags”	divas psiholoģiskās atbalsta grupas (latviešu un krievu valodā)	42
	četras tematiskās pašpalīdzības grupas (divas latviešu un divas krievu valodā)	75
„Ābeļzars”	atbalsta grupas pensijas vecuma personām, personām ar kustību traucējumiem un darbaspējīgām personām	160
„Vecmīlgrāvis”	atbalsta grupas veciem cilvēkiem – atmiņas trenēšanas grupa	11
	atbalsta grupa tuviniekiem	2
	pašpalīdzības grupas par mūsdienīgu sabiedrībā aktuālām tēmām	17
„Ozolaine”	atbalsta grupa dienas aprūpes centra „Ozolaine” apmeklētāju tuviniekiem	12
Kopā		319

ILGSTOŠAS SOCIĀLĀS APRŪPES UN SOCIĀLĀS REHABILITĀCIJAS INSTITŪCIJAS (PANSIONĀTI)

Lai nodrošinātu personai, kura vecuma vai veselības stāvokļa dēļ nespēj sevi aprūpēt, iespēju saņemt tās vajadzībām atbilstošu pilnu sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju, tiek piedāvāts ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojums. **Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojums sociālās aprūpes centrā** (turpmāk – Centrs) tiek nodrošināts pensijas vecuma personām un invalīdiem ar fiziska rakstura traucējumiem, ja pakalpojumu apjoms, ko nodrošina klienta dzīvesvietā (aprūpe mājās) vai iespējami tuvu tai (dienas aprūpes centrs), pārsniedz maksimāli noteikto apjomu*.

Rīgas pilsētā pensijas vecuma personu īpatsvars joprojām palielinās, un 2007. gadā aizvien vairāk tika aktualizēts jautājums par iespējām cilvēkam nodrošināt sociālās aprūpes pakalpojumus personas dzīvesvietā vai sociālās aprūpes gultās.

Kopš 2005. gada RD Sociālo jautājumu centrs (turpmāk – SJC) turpina izvērtēt Rīgas pašvaldības iedzīvotāju institucionālās aprūpes pakalpojuma nepieciešamību komisijā, saskaņā ar SJC nolikumu:

2007. gadā personu institucionālās aprūpes pakalpojuma nepieciešamības izvērtēšanas komisijā tika izskatīti 518 iesniegumi – uzņemtas rindā 511 personas.

2007. gadā no rindā uzņemtajām personām 181 persona nav saņēmusi ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu.

25. tabula. Rīgas pilsētas pakļautībā esošie sociālās aprūpes centri.

Institūcija	Vietu skaits	2007. gadā pakalpojumu saņēma (personu skaits)			2007. gadā iestājās
		sievietes	vīrieši	kopā	
Rīgas sociālās aprūpes centrs „Mežciems”	285	320	64	384	99
Rīgas sociālās aprūpes centrs „Stella Maris”	101	112	47	159	31
Rīgas sociālās aprūpes centrs „Gaiļezers”	191	182	77	259	82
Kopā	577	614	188	802	212

* Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums.

2007. gadā no Rīgas pašvaldības budžeta tika finansētas 1203 vietas ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās, no tām:

- ✓ pašvaldības institūcijās – 577 vietas;
- ✓ institūcijās, ar kurām noslēgts pakalpojuma līgums – 626 vietas.

Labklājības departamenta pakļautībā ir trīs pašvaldības institūcijas – Rīgas sociālās aprūpes centri „Mežciems”, „Gaiļezers” un „Stella maris”. Šajos aprūpes centros kopā strādā 7 profesionāli sociālie darbinieki, 2 – sociālie rehabilitētāji, 7 – sociālie aprūpētāji un 112 aprūpētāji.

SOCIĀLĀS APRŪPES UN SOCIĀLĀS REHABILITĀCIJAS PAKALPOJUMI PERSONĀM AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM

DIENAS APRŪPES CENTRI

Dienas aprūpes centrs personām ar garīga rakstura traucējumiem – institūcija, kas dienas laikā nodrošina sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, sociālo prasmju attīstību, izglītošanu un brīvā laika pavadīšanas iespējas. *

Dienas aprūpes centri personām ar garīga rakstura traucējumiem nodrošina uzturēšanos centrā pilnu darba dienu, ēdināšanu, kā arī organizē izglītojošas, sociālo prasmju un darba iemaņu apguves nodarbības.

26. tabula. Personu skaits, kuras saņēmušas Dienas aprūpes centru pakalpojumu.

Dienas aprūpes centra nosaukums	Adrese	Klientu skaits, kuri saņēmuši pakalpojumu		
		2005	2006	2007
„Cerību līgзда”	Balvu ielā 11	42	36	37
„Cerību māja”	Rēzeknes ielā 2a	33	29	30
„Cerību tilts”	Ieriķu ielā 2b	33	28	31
„Saule”	Ventspils ielā 29	51	51	51
„Saule” Ezera filiāle	Ezera ielā 21	25	25	25
„Kopā”	Raunas ielā 64	12	12	13
„Gaismas stars”	Pērnavas ielā 62	35	48	37
„Mēness māja	Putnu ielā 6	-	15	16
„Saulesvece”	Hospitāļu ielā 55	-	-	12
Kopā		231	244	252

Ikdienas nodarbības: rokdarbi, radošās darbnīcas, konditoreja, klūgu pīšana, mūzika, Dzīves mācība, brīvā laika aktivitātes (ekskursijas un izstāžu, koncertu apmeklēšana). Dienas aprūpes centru speciālisti sniedz konsultācijas ģimenēm par pedagoģiskajiem, sociālajiem un tiesiskajiem jautājumiem, organizē atbalsta – izglītojošas grupas tuviniekiem un atbalsta personām.

Rīgā ir deviņi Dienas aprūpes centri personām ar garīga rakstura traucējumiem, septiņi no tiem personām ar garīgās attīstības traucējumiem, 2 ar garīgās veselības traucējumiem:

1. Dienas aprūpes centrs „Cerību līgзда” – 30 vietas;
2. Dienas aprūpes centrs „Cerību māja” – 26 vietas;
3. Dienas aprūpes centrs „Cerību tilts” – 24 vietas;
4. Dienas aprūpes centrs „Mēness māja” – 14 vietas;
5. Dienas aprūpes centrs „Saule” – 51 vieta;

* Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums.

6. Dienas aprūpes centra „Saule” „Ezera filiāle” – 25 vietas;
7. Dienas aprūpes centrs „Kopā” – 12 vietas;
8. Dienas aprūpes centrs „Gaismas stars” – 20 vietas (ar 2007. gada 1. jūniju 25 vietas);
9. Dienas aprūpes centrs „Saulesvece” – 20 vietas.

2007. gada augustā atklāts Dienas aprūpes centrs personām ar garīga rakstura traucējumiem „Saulesvece”, kurš paredzēts 20 klientiem ar garīga rakstura traucējumiem vecumā no 18 gadiem.

SPECIALIZĒTĀS DARBŅĪCAS PAKALPOJUMS – GALDŅĪCĪBAS PRASMJU UN IEMAŅU ATTĪSTĪŠANA

Specializētajā galdniecības darbnīcā „Skaida” Rēzeknes ielā 2A (kopš 2008. gada aprīļa Lubānas ielā 41), Rīgā ir astoņas klientu vietas, kur tiek nodrošināta galdniecības iemaņu un prasmju apguve kvalificētu speciālistu uzraudzībā personām ar garīgās attīstības traucējumiem.

Galdniecības darbnīcu uzdevums ir attīstīt darba iemaņas galdnieka arodā, nodrošinot pilnvērtīgu amata apguvi, tādējādi, veicinot klientu praktisko dzīves prasmju attīstību un tālāku integrāciju sabiedrībā. Jaunieši ar garīga rakstura traucējumiem profesionālu speciālistu vadībā izgatavo dažādus sadzīves priekšmetus – gaļas un maizes dēļišus, pannas lāpstiņas, karotes, rotaļlietas, mēbeles un citus koka darinājumus, strādājot pie profesionāliem darba galdiem. Izgatavotā produkciju ir augsti novērtēta izstādēs, un gadatirgos, kuros jaunieši ir piedalījušies.

2007. gadā specializēto galdniecības darbnīcu „Skaida” apmeklēja 9 personas ar garīga rakstura traucējumiem.

SPECIALIZĒTĀS DARBŅĪCAS PAKALPOJUMS – ŠŪŠANAS UN VEĻAS MAZGĀŠANAS PRASMJU UN IEMAŅU ATTĪSTĪŠANA

2007. gada oktobrī Nacionālās programmas projekta „Sociālo pakalpojumu infrastruktūras un pakalpojumu attīstīšana klientu rehabilitācijai, integrācijai sabiedrībā un darba tirgū Rīgas reģionā” ietvaros, kas saņēma ES struktūrfonda finansējumu, ir izveidotas vēl divas specializētās darbnīcas (šūšanas, veļas mazgātuvē) Slimnīcas ielā 2, Rīgā, kur 20 klientiem tiks nodrošināts sociālās rehabilitācijas pakalpojums minēto profesijas iemaņu apgūšanā.

Mērķa grupa – klienti ar garīga rakstura traucējumiem, kuri pašreiz uzturas specializētās ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās, ir apguvušas nepieciešamās prasmes dzīvei ārpus institūcijas un ir izgājušas izvērtēšanas un atlasēšanas procesu.

2007. gada trijos mēnešos apgūt darba iemaņas un strādāt specializētās darbnīcās (šūšanas un veļas mazgātuvē) uzsāka 11 personas ar garīga rakstura traucējumiem.

Šūšanas un veļas mazgāšanas darbnīcas.

ĪSLAICĪGĀS MĪTNES PAKALPOJUMS

Īslaicīgās mītnes pakalpojums „Dzīves skola” nodrošina piecām personām ar garīga rakstura traucējumiem sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju darba dienu vakaros un naktīs, un brīvdienās visas dienas garumā. „Dzīves skola” uzņem personas ar garīga rakstura traucējumiem, kas sasniegušas 16 gadu vecumu un, kas ir Rīgas Dienas aprūpes centru klienti. Īslaicīgās mītnes telpas ir pielāgotas cilvēkiem ar kustību traucējumiem.

Ar speciālistu atbalstu īslaicīgās mītnes pakalpojuma klienti apgūst pašaprūpes un patstāvīgas dzīves iemaņas, lai radītu pēc iespējas lielāku personas pašnoteikšanos un pēc iespējas pilnīgāku integrāciju sabiedrības dzīvē. Piedāvāto sociālo pakalpojumu sistēmā “Dzīves skola” ir starpposms starp dzīvi mājās pie ģimenes un patstāvīgu dzīvi grupu dzīvokļos vai grupu mājā.

Viens no īslaicīgās mītnes pakalpojuma „Dzīves skola” uzdevumiem ir sekmēt personu ar garīga rakstura traucējumiem dzīvošanu ārpus ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām, sniedzot atbalstu ģimenēm, kuras vēlas uzturēt un aprūpēt savus tuviniekus. Vienam klientam atļautais uzturēšanās ilgums viena gada laikā ir 3 mēneši. Atļautais uzturēšanās laiks pēc klienta lūguma var tikt sadalīts īsākos laika posmos.

27. tabula. Personu skaits, kuras saņēmušas „Dzīves skolas” pakalpojumu.

Pakalpojums	Klientu skaits, kuri saņēmuši pakalpojumu		
	2005	2006	2007
Īslaicīgās mītnes pakalpojums „Dzīves skola”	27	26	25

GRUPU DZĪVOKĻA (MĀJAS) PAKALPOJUMI

Grupu dzīvokļi (mājas) ir pastāvīgās uzturēšanās mītne, kurā personas ar garīgas attīstības traucējumiem zinošu profesionāļu vadībā realizē savas patstāvīgās dzīves iemaņas. Grupu dzīvokli (mājā) nodrošina mājokli un atbalstu sociālo problēmu risināšanā personām ar garīga rakstura traucējumiem, kurām ir objektīvas grūtības dzīvot patstāvīgi, bet nav nepieciešama atrašanās ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā.*

Viens no grupu dzīvokļa (mājas) darbības mērķiem ir attīstīt klientu līdz līmenim, kad klients var uzsākt patstāvīgu dzīvi, tomēr nereti personām ar garīga rakstura traucējumiem psihosociāla palīdzība un

* Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums

aprūpe būs nepieciešama vienmēr, tāpēc šādos gadījumos grupu dzīvoklis (māja) nodrošina patstāvīgu dzīves vietu.

Grupu dzīvokļa (mājas) pakalpojuma speciālistu galvenie uzdevumi :

- ✓ sniegt atbalstu un padomu;
- ✓ apmācīt konkrētām sociālām prasmēm;
- ✓ apkopot informāciju par klientu;
- ✓ sekmēt nodarbinātību un patstāvību orientēties savā sociālajā apkārtnē;
- ✓ palīdzēt plānot finanses, brīvo laiku;
- ✓ nepieciešamības gadījumā aprūpēt klientu.

Vairumā gadījumu pārceļšanās uz grupu dzīvokli (māju) palīdz klientam kļūt daudz patstāvīgākam, stimulēt vēlmi un gribu pilnvērtīgi dzīvot, attīstīt spēju uzņemties atbildību par saviem lēmumiem un rīcību. Tomēr arī grupu dzīvoklī (mājā) nereti ir problēmas, kas saistītas ar klienta nevēlēšanos sadarboties ar speciālistiem, kā arī dažādas atkarības.

Ja grupu dzīvokļa (mājas) klienti ir apguvuši nepieciešamās prasmes un sadzīves iemaņas patstāvīgas dzīves uzsākšanai, kā arī regulāri strādā algotu darbu un izpilda dzīvojamās platības īrēšanas nosacījumus, tad Rīgas domes Komunālā departamenta Dzīvokļu pārvalde piedāvā jauniešiem īrēt atsevišķu dzīvojamo platību. 2007. gadā patstāvīgu dzīvi pēc uzturēšanās grupu dzīvokļos (mājās) uzsākuši 8 jaunieši.

Rīgā ir izveidoti pieci grupu dzīvokļi (mājas) personām ar garīga rakstura traucējumiem un 2007. gadā grupu dzīvokļa (mājas) pakalpojumu saņēma 68 klienti.

28. tabula. Grupu dzīvokļi (mājas) Rīgā.

Nr. p. k.	Grupu dzīvokļa (mājas) adrese	Izveidošanas gads	Vietu skaits
1.	Platā ielā 9	2002. gads	13
2.	Maskavas ielā 221	2003. gads	12
3.	Biešu ielā 6	2004. gads	12
4.	Putnu ielā 6	2005. gads	14
5.	Slimnīcas ielā 2	2007. gads	24
Kopā			75

Nolūkā pilnveidot alternatīvo sociālo aprūpi, kas palīdzētu personām ar garīga rakstura traucējumiem integrēties sabiedrībā, 2007. gada oktobrī sadarbībā ar Sociālās aprūpes centriem „Allaži” un „Ropaži” tika realizēts Eiropas Savienības struktūrfondu Nacionālās programmas projekts „Sociālo pakalpojumu infrastruktūras un pakalpojumu attīstīšana klientu rehabilitācijai, integrācijai sabiedrībā un darba tirgū Rīgas reģionā”, izveidojot 2 grupu dzīvokļus 24 klientiem Slimnīcas ielā 2, Rīgā.

Alternatīvās aprūpes pakalpojums palīdzēs personām ar garīga rakstura traucējumiem sākt patstāvīgu dzīvi ārpus sociālās aprūpes iestādes īpaši izveidotos grupu dzīvokļos, apgūt arodu un strādāt specializētās darbnīcās. Projekta ietvaros ir uzlabota sociālās aprūpes centru „Allaži” un „Ropaži”

Rīgā, Slimnīcas ielā 2.

infrastruktūra, izveidotas alternatīvas sociālās rehabilitācijas struktūras – Pusceļa mājas. Tur sociālās aprūpes centru klienti – personas ar garīga rakstura traucējumiem, saņem sociālās rehabilitācijas kursu, kura laikā klienti apgūs ikdienā nepieciešamās prasmes, lai pēc tam varētu uzsākt patstāvīgu dzīvi ārpus specializētā aprūpes centra dzīvi. Pusceļa mājas ir starpposms pārejai no institucionālas aprūpes uz cilvēku ar garīga rakstura traucējumiem integrāciju sabiedrībā un darba tirgū. Uz grupu dzīvokļiem Rīgā var pārcelties sociālās aprūpes centru „Allaži” un „Ropaži” klienti, Rīgas iedzīvotāji, kas ir izgājuši rehabilitācijas kursu Pusceļa mājās. Ja pēc izvērtēšanas personas veselības stāvoklis ir atbilstošs un ir apgūtas iemaņas patstāvīgai dzīvei, tad izvērtētās personas var pārcelties uz grupu dzīvokli (māju) Slimnīcas ielā 2, Rīgā.

Tā kā daudzi Rīgas pašvaldības jaunieši, kuri beidz 9. klasi speciālās mācību iestādēs, kuras atrodas laukos, nav gatavi uzsākt dzīvi ārpus institūcijas, tad šiem jauniešiem patstāvīgās dzīves prasmes un iemaņas ir iespējams apgūt grupu dzīvokļos (mājās) laukos. Grupu dzīvokļa (mājas) pakalpojums lauku vidē 2007. gadā tika nodrošināts 25 personām ar garīga rakstura traucējumiem.

29. tabula. Grupu dzīvokļi (mājas) ārpus Rīgas.

Nr. p. k.	Grupu dzīvokļa (mājas) adrese	Pakalpojuma pirkšanas uzsākšana	Vietu skaits
1.	Tukuma raj., Smārdes pagasta „Dūckas”	2003. gads	12
2.	Valmieras raj., Rencēnu pagasts „Rožkalni”	2004. gads	4
3.	Ludzas raj., Lauderu pagasts „Oāze”	2005. gads	10
Kopā	2007. gads		26

PROJEKTS „STARPPROFESIONĀLĀ IZVĒRTĒŠANAS KOMISIJA”

Līdz šim gūtā pieredze, organizējot grupu dzīvokļa pakalpojumus gan Rīgā, gan ņemot vērā ārzemēs gūto pieredzi, ir parādījusi, ka personām atbilstoši garīgā rakstura traucējuma veidam (garīgās attīstības traucējumi vai garīgās veselības traucējumi), diagnozei, prasmēm un spējām, ir nepieciešami dažāda veida sociālie pakalpojumi atbilstoši viņu vajadzībām. Šādu pakalpojumu – starpprofesionālu komandu, kas personas dzīvesvietā veic viņu vajadzību izvērtēšanu un pieņem lēmumu par klienta vajadzībām atbilstošu sociālo pakalpojumu – nodrošina sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Bērnu Oāze”. Uz izvērtēšanas datu pamata tiek plānoti arī sociālie pakalpojumi šīs mērķa grupas klientiem.

Klientu individuālo spēju un vajadzību noteikšanā ir iesaistīti – psihologs, psihologa asistents, sociālais pedagogs, sociālais darbinieks, psihiatrs un RD Labklājības departamenta galvenais speciālists. 2007. gadā Starpprofesionālā izvērtēšanas komisija ir izvērtējusi 31 jaunieti.

PSIHOSOCIĀLĀ ATBALSTA PAKALPOJUMS JAUNIEŠIEM AR GARĪGĀS ATTĪSTĪBAS TRAUCĒJUMIEM PATSTĀVĪGAS DZĪVES SĀKUMĀ

Psihosociālā atbalsta pakalpojuma mērķgrupa ir Rīgas pašvaldībā dzimušie jaunieši ar garīgās attīstības traucējumiem pēc speciālo internātskolu beigšanas, patstāvīgas dzīves sākumā vecumā no 16 gadiem. Psihosociālo atbalsta pakalpojumu jauniešiem ar garīgās attīstības traucējumiem patstāvīgās dzīves sākumā īsteno sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Bērnu Oāze” sociālā darba speciālisti arodskolās/profesionālās izglītības iestādēs, klientu dzīvesvietās. Šis pakalpojums tiek nodrošināts līdz 50 klientiem gadā.

Psihosociālā atbalsta pakalpojums nodrošina:

1. informācijas par klientu apkopošanu un nepārtrauktību – sociālie darbinieki seko klienta dzīves situācijai, panākumiem, problēmām, lai nepieciešamības gadījumā varētu sniegt operatīvu atbalstu; datu bāzes par klientu individuālajām vajadzībām izveidošanu un uzturēšanu;
2. pasākumu kompleksu klienta atbalstam konkrētās dzīves situācijās, piesaistot citu speciālistu un

iestāžu resursus (sadarbībā ar mācību iestāžu, Sociālo dienestu, bāriņtiesu u.c. speciālistiem);

3. individuālas konsultācijas jauniešiem bāreņiem ar garīgās attīstības traucējumiem.

Galvenās klientu atbalsta jomas: klientiem saprotamas, sistemātiskas informācijas nodrošināšana par:

- ✓ sociālajām garantijām bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem pēc pilngadības sasniegšanas;
  - ✓ pieejamajiem sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību Rīgas pašvaldībā;
  - ✓ profesionālo/arodizglītību, darba iespējām u.c. jautājumiem aktuālo problēmu risināšanā.
- Psihosociālā atbalsta pakalpojums 2007. gadā tika nodrošināts 31 jaunietim.

PATVERSMES PAKALPOJUMI

Patversme – sociālā institūcija, kas personām bez noteiktas dzīvesvietas vai krīzes situācijā nonākušām personām nodrošina īslaicīgas uzturēšanās iespējas, uzturu, personiskās higiēnas iespējas un sociālā darba speciālista pakalpojumus*.

Naktspatversme – sociālā institūcija, kas personām bez noteiktas dzīvesvietas vai krīzes situācijā nonākušām personām nodrošina naktsmitni, vakariņas un personiskās higiēnas iespējas*.

Rīgā ar katru gadu aktuālākas kļūst bezpajumtniecības un ubagošanas problēmas. Cilvēki, kuri nav spējuši piemēroties mūsdienu straujajam ritmam, bieži vien ubago, dzīvo nepiemērotos apstākļos vai arī kļūst par bezpajumtniekiem. Saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem pašvaldības pienākums ir nodrošināt sociālo palīdzību un sociālos pakalpojumus sociāli mazaizsargātām personām, tai skaitā sniegt naktspatversmes vai patversmes pakalpojumu.

Rīgas patversme ir Rīgas pašvaldības institūcija, kurā iespējams uzņemt 170, nepieciešamības gadījumā, gada aukstajos mēnešos – līdz 230 personas.

Bezpajumtnieku skaits pārsniedz Rīgas patversmes vietu skaitu, tāpēc Rīgas dome kopš 2003. gada pērk naktspatversmes pakalpojumu no vairākām organizācijām. 2007. gadā Rīgas pašvaldība pirka:

- ✓ reliģiskās organizācijas "Zilais krusts" naktspatversmes pakalpojumus vīriešiem (līdz 200 vietām);
- ✓ SIA "LatAISS" naktspatversmes pakalpojumus vīriešiem (līdz 70 vietām);
- ✓ SIA „Dezinfekcijas stacija” naktspatversmes pakalpojumus sievietēm (līdz 35 vietām).

Rīgas patversmē un līgumorganizāciju naktspatversmēs bezpajumtniekiem tiek nodrošināts īslaicīgs patvērums, higiēnas pakalpojumi, brokastis un vakariņas, kā arī sociālā darba speciālista konsultācijas. Rīgas patversmē bezpajumtniekiem tiek piedāvāta arī iespēja apmeklēt primārās veselības aprūpes (sociālo) ārstu.

Lai veicinātu klientu līdzdarbību savas sociālās situācijas uzlabošanā, personām, kuras Rīgas patversmē uzturas ilgāk par 2 mēnešiem un kurām ir ienākumi (darba alga, pensija), jāveic līdzdalības maksājums.

Palielinoties bezpajumtnieku skaitam Rīgā, RD palielina pirktu naktspatversmju pakalpojuma vietu skaitu. 2005. gadā – pirktas 230 vietas līgumorganizāciju naktspatversmēs, 2006. gadā – 295 vietas, bet 2007. gadā – 305 vietas.

Vislielākais naktspatversmes pakalpojuma saņēmēju skaits bija 2007. gada februāra mēnesī, kad nakts gaisa temperatūra bija zem -15°C , naktspatversmes pakalpojums tika sniegts līdz pat 584 personām dienā, kas ir par 10 % vairāk nekā 2006. gada februārī, kad naktspatversmes pakalpojumu vidēji saņēma līdz 523 personām dienā. Salīdzinoši 2005. gada aukstajos mēnešos vidēji līdz 449, bet 2004. gada aukstajos mēnešos – vidēji līdz 385 personām dienā.

2007. gada februārī īpaši aukstajā laikā (kopā 12 dienas) naktspatversmju klientiem tika atļauts uzturēties naktspatversmēs arī dienas laikā, kā arī šīm personām dienas laikā tika nodrošinātas pusdienas; šādu pakalpojumu izmantoja 262 vīrieši un 54 sievietes. No 22.02.2007. līdz 25.02.2007. (no plkst.18.00 līdz plkst. 8.00) tika atvērtas īslaicīgās uzturēšanās vietas Rīgas priekšpilsētu/rajonu izpilddirekciju noteiktās telpās (4 nakts), kurās minētajā laika periodā kopā uzturējās 51 persona.

Ņemot vērā sieviešu naktspatversmju lielo noslogojumu, īslaicīgās uzturēšanās vieta sievietēm

* Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums.

30. tabula. Vietu skaits Rīgas patversmē/naktspatversmēs 2007. gadā.

Iestāde	Adrese	Pakalpojums	Vietu skaits
Rīgas patversme	Maskavas ielā 208, Rīgā	naktspatversmes vīriešu nodaļa	61
		diennakts patversmes vīriešu nodaļa	25
		diennakts patversmes nodaļa ģimenēm	30
		izolators	4
	Bārddziņu ielā 2, Rīgā	naktspatversmes sievietes nodaļa	50
Kopā			170 (gada aukstajos mēnešos līdz 230 vietām)
Reliģiskās organizācijas "Zilais krusts" naktspatversme vīriešiem	Maskavas ielā 336, Rīgā	naktspatversmes pakalpojums vīriešiem	līdz 200 vietām
SIA "LatAISS" naktspatversme vīriešiem	Bebru ielā 16, Rīgā	naktspatversmes pakalpojums vīriešiem	līdz 70 vietām, t.sk., 20 vietas reibumā esošām personām
SIA „Dezinfekcijas stacija” naktspatversme sievietēm			līdz 35 vietām
Līgumorganizācijās kopā			līdz 305 vietām

no 26.01.2007. līdz 28.02.2007. tika atvērta Rīgas sociālās aprūpes centrā „Stella maris”; minētajā laika periodā naktspatversmes pakalpojumu saņēma 19 sievietes.

Kad nakts gaisa temperatūra noslīdēja zem -5°C , naktspatversmju darba laiks tika noteikts no plkst.17.00 līdz plkst. 09.00, t.i., par vienu stundu ilgāk no rīta un vakarā nekā parasti.

Rīgas pašvaldības policija aktīvi iesaistījās palīdzības sniegšanā bezpajumtniekiem aukstajos laika apstākļos, informējot reidos sastaptus bezpajumtniekus par palīdzības saņemšanas iespējām vai nepieciešamības gadījumā nogādājot naktspatversmēs.

Sievietēm ar bērniem krīzes situācijā iespējams uzturēties ne tikai Rīgas patversmes ģimeņu nodaļā, bet arī biedrības „Latvijas Samariešu apvienība” krīzes centrā bērniem un sievietēm „Māras centrs” (10 vietas), Cieceres ielā 1, Rīgā, un Nodibinājuma „Sociālo pakalpojumu aģentūra „Ģimenes krīzes centrā” Mīlgrāvis (12 vietas), Ezera ielā 21, Rīgā.

Par bezpajumtniecības problēmas aktualitāti liecina naktspatversmes un patversmes pakalpojumus saņēmušo personu skaits.

Ja 2004. gadā minētos pakalpojumus Rīgas pašvaldībā izmantoja 1716* bez noteiktas dzīvesvietas vai krīzes situācijā nonākušas personas (1101 persona Rīgas patversmē; 615 personas līgumorganizāciju naktspatversmēs), tad 2005. gadā jau 2019* personas (1212 personas Rīgas patversmē; 807 personas līgumorganizāciju naktspatversmēs), bet 2006. gadā 2272* personas (1264 personas Rīgas patversmē; 1008 personas līgumorganizāciju naktspatversmēs, t.sk. augstāk minētajos krīzes centros sievietēm ar bērniem un īslaicīgās izmitināšanas vietās aukstajā laikā) un 2007. gadā 2262* personas (1074 personas Rīgas patversmē, 1140 personas līgumorganizāciju naktspatversmēs, t.sk. augstāk minētajos krīzes centros sievietēm ar bērniem un īslaicīgās izmitināšanas vietās aukstajā laikā).

* Katra persona tiek skaitīta tikai vienu reizi, neskatoties uz to, ka patversmē vai naktspatversmē uzturējusies vairākkārtīgi, kā arī kopējais klientu skaits nav precīzs, jo Rīgas patversmē/naktspatversmēs pašreiz nav vienota klientu uzskaites sistēma, proti, viens klients gada laikā varētu būt bijis vairāku naktspatversmju sniegtā naktspatversmes pakalpojuma saņēmējs.

31. tabula. Personu skaits, kas saņēmušas patversmes /naktspatversmes pakalpojumus.

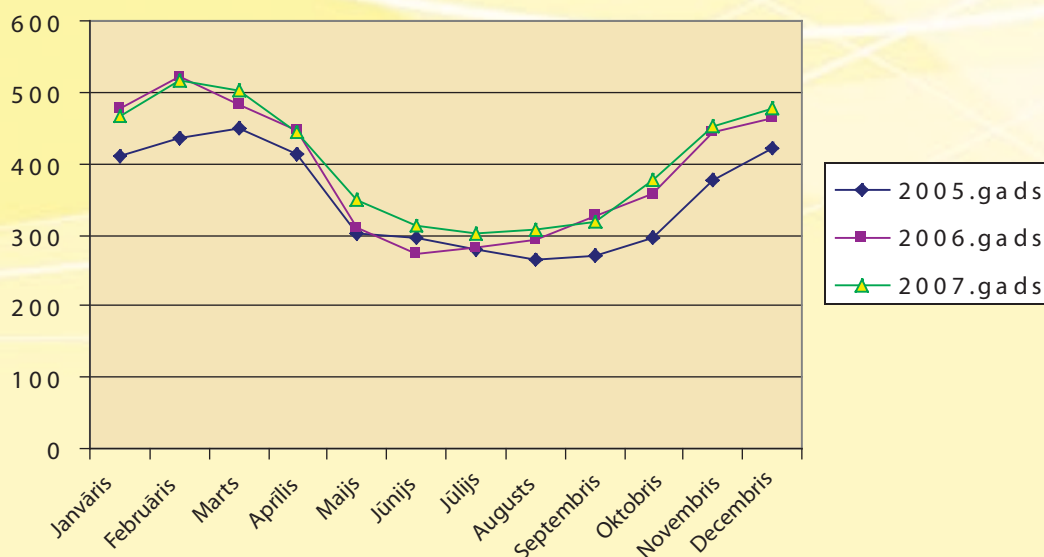
	20050	2006	2007
bērni	79	103	24
vīrieši	1617	1720	1636
sievietes	323	449	433
Kopā	2019	2272	2093

Rīgas patversmes/naktspatversmju kopējais klientu skaits 2007. gadā salīdzinoši ar 2006. gadu būtiski nav mainījies.

Uzrādītā statistika parāda patversmes /naktspatversmes pakalpojumus saņēmušo personu skaitu, bet ne kopējo bezpajumtnieku skaitu Rīgas pilsētā, ko nav iespējams precīzi noteikt, jo daļa bezpajumtnieku atsakās no palīdzības. Pastāv arī slēptā bezpajumtniecība – persona bez noteiktas dzīvesvietas uzturas pie radiem, draugiem vai paziņām.

Analizējot Rīgas patversmes/naktspatversmju klientu nodarbinātību, var secināt, ka lielākajai daļai ir grūtības mainīt savu sociālo situāciju, 27 % klientu ir pastāvīgs vai pagaidu darbs, 32 % darbaspējīgās personas nestrādā, 42 % ir personas ar invaliditāti vai pensijas vecuma personas (t.sk., 1 % no šīm personām strādā).

Šie dati liecina, ka daudziem bezpajumtniekiem ir grūtības vai nevēlēšanās mainīt savu situāciju. Galvenās bezpajumtnieku problēmas ir sociālās funkcionēšanas spēju trūkums, pieejamu mājokļu trūkums, nepietiekama šo cilvēku kvalifikācija un daļēji arī motivācija, lai varētu strādāt, atkarības problēmas, slikts veselības stāvoklis un sabiedrības stereotipi, kas veicina šīs iedzīvotāju grupas atstumšanu. Šobrīd bezpajumtnieki savas problēmas spēj atrisināt līdz noteiktam līmenim, bet lielākajā daļā gadījumu nespēj sasniegt līmeni saglabāt.

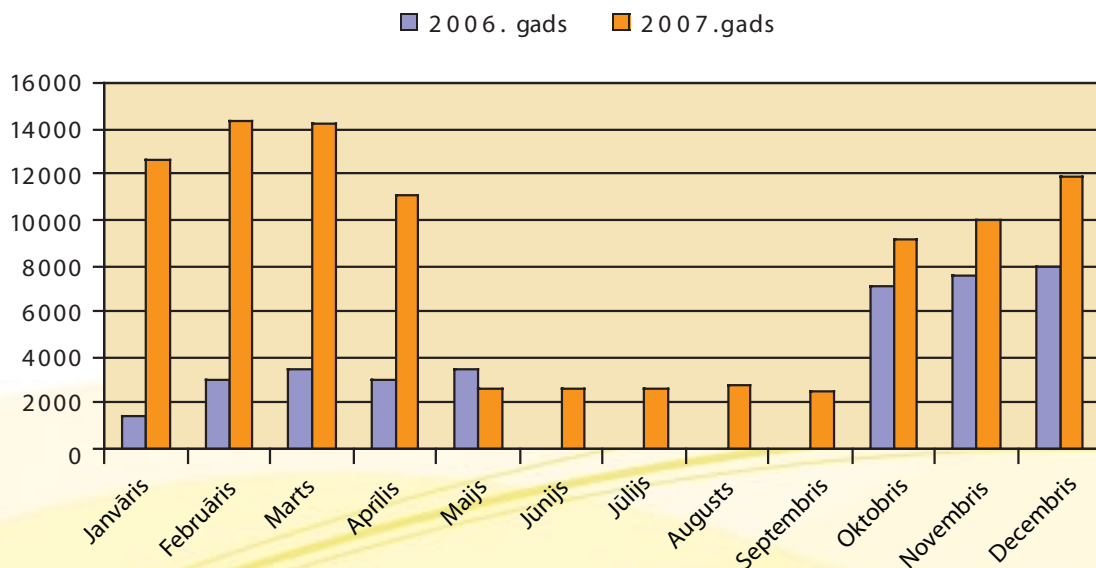
8. attēls. Vidējais personu skaits patversmēs/naktspatversmēs mēnesī.

ZUPAS VIRTUVES

Rīgas dome 2007. gadā finansēja divu organizāciju sniegto zupas virtuves pakalpojumu.

- ✓ Nodibinājuma „Latvijas Evaņģēliski luteriskās Baznīcas Diakonijas centrs” zupas virtuves pakalpojumu Āgenskalna tirgus rajonā;
- ✓ Biedrības „Žēlsirdības misija “Dzīvības ēdiens”” zupas virtuves pakalpojumu K. Barona ielā 56, aukstajā gada laikā papildus Čiekurkalna tirgū, Ropažu ielā 70, kas tika izveidots ar Rīgas Vidzemes priekšpilsētas izpilddirekcijas un A/s „Čiekurkalna tirgus” atbalstu, un Centrāltirgū ar

Latgales priekšpilsētas izpilddirekcijas un RPAS „Rīgas Centrārtirgus” atbalstu. Siltu ēdienu Zupas virtuvēs varēja saņemt gan bezpajumtnieki, gan arī citi trūcīgie Rīgas iedzīvotāji.

9. attēls. 2007. gadā Rīgas dome palielināja finansēto porciju skaitu līdz 700 porcijām dienā 6 reizes nedēļā, kopējais porciju skaits 2007. gadā – 96348, salīdzinoši 2006. gadā – 37067 porcijas.

Zupas virtuves pakalpojums.

MOBILĀ BRIGĀDE IELU SOCIĀLAJAM DARBAM AR BEZPAJUMTNIEKIEM

2007. gada 15. novembrī darbu uzsāka Rīgas patversmes struktūrvienība – Mobilā brigāde ielu sociālajam darbam ar bezpajumtniekiem (turpmāk tekstā MB). Mērķa grupa ir pieaugušas personas – bezpajumtnieki/-ces. MB galvenie uzdevumi ir veikt apsekošanu daļēji noteiktā maršrutā Rīgas pilsētā, apzināt un regulāri apsekot bezpajumtnieku pulcēšanās vietas, apsekot konkrētas vietas pēc operatīvās informācijas, noskaidrot katra klienta situāciju, vajadzības un problēmas, informēt par iespējamo palīdzību un tās saņemšanas vietām un procedūru, motivēt klientu (-us) risināt savas sociālās problēmas un sniegt

adekvātu atbalstu klienta situācijai un vajadzībām, iegūt un nostiprināt bezpajumtnieku uzticību MB darbiniekiem un sniegtajam atbalstam.

MB katru darba dienu braucienos dodas 3 darbinieku sastāvā – sociālais darbinieks, aprūpētājs un šoferis. Darbs vienā maiņā ir no 9.00-17.00. MB maršruts veidots, iekļaujot zupas virtuvju adreses un papildināts ar citām bezpajumtnieku pulcēšanās vietām. Nedēļas laikā tiek apsekotas visas Rīgas priekšpilsētas.

Apkopojot iegūto informāciju var secināt, ka bezpajumtnieku galvenās problēmas ir mājokļa trūkums, veselības problēmas un informācijas trūkums par dažādām institūcijām, pakalpojumiem un to saņemšanas procesiem.

Laika gaitā izveidojusies laba sadarbība ar pašvaldības policiju, zupas virtuvju darbiniekiem un citām institūcijām – slimnīcu darbiniekiem, priekšpilsētu sociālo dienestu darbiniekiem un citām institūcijām. Mobilās brigādes sociālie darbinieki 2007. gadā konsultējuši 224 personas un saņēmuši 30 telefona zvanus pa tālruni 27023550.

Rīgā nepieciešams attīstīt šādus pakalpojumus bezpajumtniekiem:

1. attīstīt sociālos pakalpojumus bezpajumtniekiem Rīgā, aicinot pieteikties NVO šo pakalpojumu nodrošināšanā (dienas centri, dažāda līmeņa (motivētiem un nemotivētiem klientiem, personām vieglā vai vidējā apreibinošu vielu reibumā u.tml.) patversmes/naktspatversmes, katrā Rīgas rajonā (priekšpilsētā) vismaz vienu;
2. paplašināt Rīgas pašvaldības patversmes struktūrvienības „Mobilā brigāde darbam ar bezpajumtniekiem” darbību;
3. izveidot „pusceļa māju” (vidēji ar 100 vietām);
4. izveidot Rīgā vienotu bezpajumtnieku uzskaites sistēmu.

NODARBINĀTĪBAS VEICINĀŠANA

Lai arī ar nodarbinātību un ar bezdarbu saistītās problēmas galvenokārt ir valsts institūciju (Labklājības ministrijas un Ekonomikas ministrijas) kompetencē, vairākos LR tiesību aktos ir noteikta arī pašvaldības atbildība nodarbinātības jomā. Likums “Par pašvaldībām” paredz, ka viena no pašvaldības pastāvīgajām funkcijām ir sekmēt uzņēmējdarbību attiecīgajā administratīvajā teritorijā, rūpēties par bezdarba samazināšanu. Savukārt likumā “Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likums” ir teikts, ka pašvaldības uzdevums ir katru gadu sadarbībā ar Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) vietējo iestādi izstrādāt nodarbinātības veicināšanas pasākumu plānu savai administratīvajai teritorijai.

Pildot likumā noteiktās funkcijas, Labklājības departaments sadarbībā ar citiem pašvaldības departamentiem un NVA izstrādāja Nodarbinātības veicināšanas pasākumu plānu Rīgas pilsētai 2007. gadam. Plānā apkopoti gan NVA, gan Labklājības departamenta, gan citu pašvaldības institūciju plānotie pasākumi nodarbinātības veicināšanas jomā.

Ar katru gadu tiek uzlabota un paplašināta Rīgas sociālo dienestu sadarbība ar NVA Rīgas reģionālo filiāli. Lai veicinātu komandas darba pieeju klientu nodarbinātības jautājumu risināšanā 2007. gada 1. februārī Labklājības departaments un NVA noslēdza sadarbības līgumu, kas paredz NVA aģentu un sociālo dienestu sociālā darba speciālistu sadarbību klienta problēmu risināšanā. Rīgas sociālo dienestu sadarbība ar NVA Rīgas reģionālo filiāli pagājušā gada laikā ir uzlabojusies. Šīs sadarbības rezultātā:

- ✓ sociālie dienesti reizi nedēļā saņem jaunāko vakanču piedāvājumu no NVA, kuru izvieto informācijas standos, kā arī izmanto, strādājot ar konkrētiem klientiem;
- ✓ NVA regulāri informē sociālos dienestus par dažādu apmācības kursu piedāvājumu un citiem pakalpojumiem, piemēram, modulāro apmācību, bezdarbnieku pārkvalifikāciju un tālākizglītību, jauniešu nodarbinātības pasākumiem vasaras brīvlaikā u.c. Ar šo informāciju savukārt tiek iepazīstināti sociālo dienestu klienti;
- ✓ uzlabojusies sociālo dienestu speciālistu un NVA aģentu telefoniska un elektroniska informācijas apmaiņa, risinot klientu problēmas. Sadarbība ļauj efektīvāk realizēt individuālu pieeju katram klientam;
- ✓ sociālo dienestu informatīvajā datu bāzē SOPA ir izveidota piekļuve NVA datu bāzes BURVIS atsevišķiem datiem, kas ir būtiski sociālo dienestu sociālā darba speciālistiem, izvērtējot klienta nodarbinātības situāciju, un paātrina un vienkāršo sociālo pakalpojumu saņemšanu;

- ✓ Labklājības departamenta pārstāvis regulāri piedalījās NVA Rīgas reģionālās filiāles Konsultatīvās padomes sanāsmēs un citos NVA rīkotajos pasākumos, kur saņēma jaunāko informāciju nodarbinātības jomā un analizēja problēmas;
- ✓ Labklājības departamenta pārstāvis piedalījās NVA pasākumu konkurētspējas paaugstināšanai realizētāju izvēles komisijā.

2007. gada maijā Labklājības departaments sadarbībā ar pētījumu centru „SKDS” pabeidza 2006. gada septembrī aizsākto ESF un Valsts budžeta finansēto projektu „Pētījums par ilgstošo sociālās palīdzības saņēmēju – bezdarbnieku iespējām darba tirgū Rīgas pilsētā.” Pētījuma rezultātu prezentācija valsts un pašvaldības institūcijām notika 2. maijā. Pētījumā piedalījās 623 Rīgas pašvaldības sociālo dienestu darbspējīgie ilgstošie sociālo pabalstu saņēmēji – bezdarbnieki, kuri pēdējo trīs gadu laikā saņēmuši pašvaldības pabalstus un pakalpojumus 12 un vairāk reizes un vismaz 9 mēnešus bijuši bez darba. Saskaņā ar aptaujas datiem, visbiežāk aptaujas dalībnieki norāda šādus cēloņus apstāklim, kāpēc viņi ir vai ir bijuši bezdarbnieki:

- ✓ neatbilstošs piedāvātais atalgojums iespējamās darba vietās (43%);
- ✓ bērnu kopšana un audzināšana (23%);
- ✓ veselības stāvoklis (23%).

Pētījums pieejams Labklājības departamenta mājaslapā: www.ld.riga.lv.

Pētījumā iegūtie dati izmantoti, izstrādājot Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstības stratēģiju 2007.-2013. gadam. Balstoties uz pētījumā gūto informāciju, sagatavots buklets ilgstošiem bezdarbniekiem un izplatīts Labklājības departamenta pakļautības iestādēm.

2007. gada beigās sadarbībā ar RD Informāciju tehnoloģiju centru veikta SOPA datu bāzes papildināšana ar jaunu lauku „nodarbinātība”. Tas ļaus nākotnē iegūt kvalitatīvu statistiku un citu sociālo pakalpojumu plānošanai noderīgu informāciju par darbspējīgiem – nestrādājošiem sociālā dienesta klientiem. Lai nodrošinātu kvalitatīvu datu ievadi SOPA datu bāzē, būtiski 2008. gadā nodrošināt metodoloģisku atbalstu sociālo dienestu darbiniekiem jaunā lauka aizpildīšanā.

Kopumā analizējot sociālo dienestu informatīvajā datu bāzē SOPA reģistrētās pašvaldības sociālos pabalstus saņēmušās ģimenes, kurās ir darbspējīgas personas, to skaits ar katru gadu samazinās. 2007. gadā pašvaldības sociālos pabalstus saņēma 8349 ģimenes, kurās ir viena vai vairākas darbspējīgas personas, kas ir par 5970 ģimenēm mazāk nekā 2005. gadā. Šajās ģimenēs 2007. gadā bija 12413 darbspējīgas personas, kas ir par 8105 personām mazāk nekā 2005. gadā. (skat. tabula nr. 1.). To skaitā 2007. gadā, pēc sociālo dienestu datiem, sociālo palīdzību saņēmušas 1558 darbspējīgas – nestrādājošas personas, arī šo personu skaitam gadu no gada ir tendence samazināties.

Darbspējīgo sociālās palīdzības saņēmēju skaita samazinājumu ietekmē iedzīvotāju ienākumu pieaugums, zemais bezdarba līmenis Rīgā, kas 2007. gadā bija tikai 3,1 %, kā arī iedzīvotāju skaita samazinājums Rīgas pilsētā.

2007. gadā Labklājības departaments turpināja līdzdarboties Operacionālo programmu izstrādē nākamajam ES struktūrfondu periodam, sagatavojot komentārus par LR LM izstrādātajiem MK noteikumiem par ESF darbības programmu „Cilvēkresursi un nodarbinātība”.

Labklājības departaments, strādājot nodarbinātības veicināšanas jomā, 2007. gadā saskārās ar problēmu, ka pašvaldībā trūkst vienotas nodarbinātības jautājumu koordinācijas sistēmas un nav iespējams realizēt pašvaldības struktūrvienību un Nodarbinātības valsts aģentūras Rīgas reģionālās filiāles koordinētu darbību nodarbinātības jautājumos, jo Labklājības departamenta kompetencē ir tikai atsevišķi ar rīdzinieku nodarbinātības veicināšanu saistīti jautājumi. Tai pašā laikā nodarbinātības joma ir starpdisciplināra un skar gan sociālos, gan ekonomiskos, gan izglītības un tehnoloģiju attīstības jautājumus, respektīvi, jautājumus, kuri ir ārpus Labklājības departamenta kompetences. Tāpēc Labklājības departaments izstrādāja priekšlikumus nodarbinātības jomas attīstībai pašvaldībā un iesniedza izvērtēšanai Rīgas domes priekšsēdētājam. Diskusiju rezultātā ir pieņemts lēmums par Labklājības departamenta funkciju paplašināšanu 2008. gadā, piešķirot tam tiesības koordinēt nodarbinātības jautājumus pašvaldībā.

Tas nozīmē, ka Labklājības departaments turpmāk nodrošinās komunikāciju un informācijas plūsmas koordināciju nodarbinātības jautājumos starp pašvaldības institūcijām, kā arī starp NVA un pašvaldības institūcijām, veiks pašvaldības rīcībā esošās informācijas apkopošanu nodarbinātības jomā, veicinās pašvaldības institūciju aktīvāku dalību NVA rīkotajās izsolēs un konkursos par aktīvo nodarbinātības pasākumu realizāciju, kā arī veiks citus uzdevumus.

32. tabula. Pašvaldības sociālos pabalstus saņēmušās ģimenes, kurās ir darbspējīgas personas Rīgā (2005.–2007. gads).

	Pašvaldības sociālos pabalstus saņēmušās ģimenes, kurās ir darbspējīgas personas	2005.	2006.	2007.	2007. pret 2005.
1.	Ģimenes ar bērniem un vienu vai vairākiem darbspējīgiem pieaugušajiem	8 517	6 590	4892	– 3 625
1.1.	Ģimenes ar 1-2 bērniem un vienu vai vairākiem darbspējīgiem pieaugušajiem	7 409	5 642	4202	– 3 207
1.1.1.	Darbspējīgo personu skaits ģimenē	10 920	8 148	4991	– 5 929
1.2.	Ģimenes ar 3 un vairāk bērniem un vienu vai vairākiem darbspējīgiem pieaugušajiem	1 108	948	690	– 418
1.2.1.	Darbspējīgo personu skaits ģimenē	1 960	1 646	999	– 961
2.	Ģimene bez bērniem un vienu vai vairākiem darbspējīgiem pieaugušajiem	5 802	4 761	3457	– 2 345
2.1.	Darbspējīgo personu skaits ģimenē	7 638	6128	6423	– 1 215
3.	Pavisam ģimeņu skaits, kas saņēma palīdzību (1.1. + 1.2. + 2.)	14319	11 351	8 349	– 5 970
4.	Pavisam darbspējīgo personu skaits pabalstus saņēmušās ģimenēs (1.1.1.+1.2.1.+2.1.)	20 518	15 922	12 413	– 8 105

Avots: Pārskati par sociāliem pakalpojumiem un sociālo palīdzību Rīgā.

SOCIĀLAIS DARBS ĀRSTNICĪBAS IESTĀDĒS

Lai risinātu klientu, kuri atrodas ārstniecības iestādēs, sociālās problēmas, kas saistītas ar ārstēšanas procesu un sadzīves problēmām, RD Sociālo jautājumu centra (turpmāk – SJC) pakļautībā strādā sociālie darbinieki darbam ar klientiem ārstniecības iestādēs. Šobrīd 14 pašvaldības finansēti sociālie darbinieki savus amata pienākumus veic 8 Rīgas ārstniecības iestādēs, ar kurām SJC ir noslēdzis sadarbības līgumus.

Sociālo darbinieku sniegto pakalpojumu mērķis ir nodrošināt sociālo pakalpojumu pēctecību klientiem pēc izrakstīšanās no ārstniecības iestādes.

Ārstniecības iestāžu sociālo darbinieku galvenie pamatuzdevumi:

- ✓ novērtēt klienta sociālās vajadzības un identificēt sociālās problēmas;
- ✓ veidot dokumentāciju par klientu – klienta karti un pēc vajadzības – sociālo vēsturi;
- ✓ veidot darba uzskaites statistiku;
- ✓ izveidot ārstniecības iestādē starpprofesionāļu komandu, kas balstīta uz profesionālu sadarbību klienta labā, un iesaistīties tās darbībā;
- ✓ sniegt klientam palīdzību un atbalstu personisko, starppersonu un sociālo problēmu risināšanā, attīstot viņa resursus un iesaistot atbalsta sistēmas;
- ✓ atbalstīt klienta tiesības patstāvīgi pieņemt lēmumus un tos īstenot;
- ✓ sniegt psihosociālo palīdzību klientam un/vai viņa ģimenei;
- ✓ piesaistīt sociālekonomiskos resursus un attiecīgos sociālos pakalpojumus klienta un/vai klienta ģimenes sociālo problēmu risināšanā;
- ✓ lemt par veselības un sociālās aprūpes nepieciešamību primārajā (klienta dzīves vietā) un/vai sekundārajā līmenī personām, kurām tā nepieciešama, piedalīties tās plānošanā;
- ✓ konsultēt klientu sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības, kā arī citos jautājumos;
- ✓ nodrošināt sadarbību un starpniecību starp klientu un klienta ģimenes locekļiem, valsts un pašvaldību institūcijām, sabiedriskajām organizācijām, privātā sektora sociālo pakalpojumu sniedzējiem.

Ārstniecības iestāžu sociālā darba speciālistiem ir ļoti plašs sadarbības partneru loks: pašvaldības un valsts iestādes (sociālie dienesti, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra, Valsts un pašvaldības policija, vēstniecību Sociālās nodrošināšanas nodaļas, ārstniecības iestādes un ģimenes ārstu privātprakses, ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas centri, patversmes, pasta nodaļas, LR Iekšlietu ministrijas veselības un sociālo lietu valsts aģentūra, LR Aizsardzības ministrija, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dzīvesvietas deklarēšanas nodaļas, Valsts aģentūra SIA Tehnisko palīglīdzekļu centrs, Garīgās veselības valsts aģentūra u.c.), dažādas sociālo pakalpojumu sniedzējinstiūcijas (SIA, biedrības, nodibinājumi u.c.), reliģiskas organizācijas, apbedīšanas firmas, foto pakalpojumu sniedzēji.

33. tabula. Sociālā darba speciālistu ārstniecības iestādēs klientu sadalījums pa dzimumiem.

Ārstniecības iestādes	Personu skaits, kuras saņēmušas pakalpojumu		
	vīrieši	sievietes	kopā
VAS Bērnu klīniskā Universitātes slimnīca	347	246	593
Rīgas Austrumu slimnīcas Onkoloģijas centrs	210	297	507
B/O SIA Klīniskā slimnīca „Gaiļezers”	431	534	966
SIA Rīgas 1. slimnīca	819	1292	2111
SIA Rīgas 2. slimnīca	180	234	414
A/S „EZRA SK” Rīgas slimnīca „BIKUR HOLIM”	222	281	503
SIA „Rīgas dzemdību nams”	0	351	351
VAS „Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīca”	158	150	308
Kopā	2367	3385	5753

34. tabula. Ārstniecības iestāžu sociālo darbinieku risinātie problēmjaucājumi.

PROBLĒMAS	VAS Bērnu klīniskā Universitātes slimnīca	Rīgas Austrumu slimnīcas Onkoloģijas centrs	B/O SIA Klīniskā slimnīca „Gaiļezers”	SIA Rīgas 1. slimnīca	SIA Rīgas 2. slimnīca	A/S „EZRA SK” Rīgas slimnīca „BIKUR HOLIM”	SIA „Rīgas dzemdību nams”	VAS „Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca”	Konsultēto personu skaits kopā
Aprūpe	278	163	711	1640	349	382	0	224	3747
Materiālās problēmas	162	142	238	1337	278	337	131	135	2760
Psihosociālas problēmas	388	388	580	1281	267	503	0	227	3634
Citas	201	253	304	1721	59	0	0	109	2647

Ārstniecību iestāžu sociālie darbinieki 4 329 reizes ir sadarbojušies ar Sociālajiem dienestiem, 417 reizes ar NVO un reliģiskām organizācijām, bet 3095 reizes – ar citām iestādēm un organizācijām (bāriņtiesām, policiju, nepilngadīgo un pilngadīgo sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas centriem,

krīžu centriem, rehabilitācijas centriem, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi, ģimenes ārstu praksēm un citām iestādēm).

Ārstniecības iestādēs, kuru sociālā darba speciālistus algo SJC, 2007. gadā sociālā darbinieka pakalpojumus ir saņēmušas 5753 personas, kuras kopumā saņēmušas 10658 konsultācijas.

Šajā gadā ārstniecības iestāžu pacienti 687 gadījumos ir paši uzmeklējuši iestādes sociālo darbinieku, lai rastu atbalstu savu sociālo problēmu risināšanai, 4447 gadījumos pacientus pieteikuši ārstniecības iestādes darbinieki un 816 gadījumos ir bijis cits pacienta pieteikšanas veids.

2007. gadā visaktuālākie ārstniecības iestāžu sociālo darbinieku risinātie jautājumi ir bijuši saistīti ar aprūpes nodrošināšanu (ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas centros, sociālajās gultās, īslaicīgas aprūpes organizēšana ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas centros, sociālās aprūpes pakalpojumu organizēšana personas dzīvesvietā) – 3747 gadījumos, psihosociālās problēmas – 3634 gadījumos un materiālās problēmas – 2760 gadījumos.

SUPERVĪZIJAS SOCIĀLO INSTITŪCIJU DARBINIEKIEM

Supervīzija ir konsultatīvs atbalsts sociālā darba speciālistam ar mērķi analizēt un novērtēt savu profesionālo darbību, uzlabot, attīstīt un stiprināt savas profesionālās kompetences un saņemt nepieciešamo atbalstu.

Supervīzijas procesā, izmantojot konkrētas supervīzijas metodes ir iespējams sniegt un saņemt emocionālu un psiholoģisku atbalstu, risināt problēmu situācijas, rast risinājumus, iegūt jaunu profesionālo pieredzi, gūt jaunas idejas, apgūt noderīgas metodes, stiprināt savu profesionālo pašapziņu un identitāti, labāk izprast savu klientu un izprast savas emocionālās reakcijas, uzlabot sadarbību un profesionālās attiecības grupā vai savā komandā, nodrošināt personisko atbalstu, palīdzēt vadīt un kontrolēt stresu, kas radies profesionālajā darbībā, apzināties pieejamos resursus, attīstīt profesionālās prasmes, kā rezultātā arī tiek uzlabota pakalpojuma kvalitāte klientiem. Supervīziju nodrošināšana sociālā darba speciālistiem liecina par institūcijas vadības ieinteresētību kvalitatīvu sociālo pakalpojumu sniegšanai klientiem, kā arī liecina par institūcijas vadības ieinteresētību uzturēt labā profesionālajā līmenī sociālā darba speciālistu kvalifikāciju. Sociālā darba speciālistu piedalīšanās supervīzijās ir viens no rādītājiem darbinieka interesei par savu profesionālo izaugsmi un ieinteresētību sniegt pēc iespējas kvalitatīvākus sociālos pakalpojumus.

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 9. panta sestā daļa nosaka, ka Pašvaldībai ir pienākums nodrošināt konsultatīvu atbalstu pašvaldības sociālā dienesta un tās izveidoto sociālo pakalpojumu sniedzēju sociālā darba speciālistiem:

- ✓ no 2007. gada 1. janvāra – attiecībā uz tiem sociālā darba speciālistiem, kuri ir sociālie darbinieki;
- ✓ no 2008. gada 1. janvāra – attiecībā uz tiem sociālā darba speciālistiem, kuri ir sociālie aprūpētāji, sociālie rehabilitētāji un sociālās palīdzības organizatori.

Minētais likums nosaka, ka konsultatīvs atbalsts (supervīzija) ir sociālā darba speciālista darbībai paredzēts metožu kopums ar mērķi uzlabot viņa profesionālo kompetenci un sniegt viņam psiholoģisko atbalstu, lai paaugstinātu darba kvalitāti.

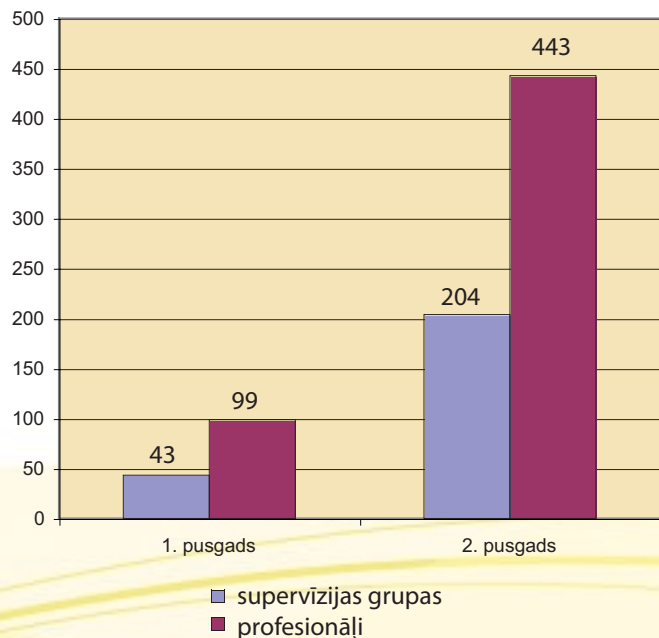
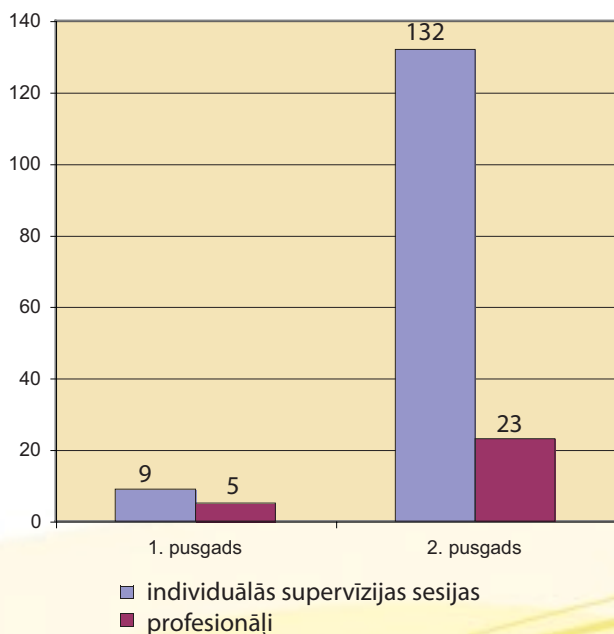
Sociālā darbinieka profesionālais standarts paredz, ka sociālajai institūcijai jānodrošina supervīzijas saviem darbiniekiem, jo sociālais darbs saistīts ar lielu garīgo piepūli, sarežģītas informācijas apstrādi kā rezultātā iespējama darbinieka "izdegšanas" sindroma rašanās, efektīvu darbību zudums.

Labklājības departaments 2007. gadā veicināja supervīzijas ieviešanu savās pakļautības iestādēs, kuras sniedz sociālos pakalpojumus, realizēja pārraudzības funkciju, metodoloģisku, informatīvu un citu nepieciešamo atbalstu un konsultācijas institūciju un organizāciju vadītājiem un sociālā darba speciālistiem un citiem profesionāļiem, kuri bija ieinteresēti supervīzijas ieviešanai savā profesionālajā darbībā.

2007. gadā Labklājības departamenta sociālā darba speciālistu supervīzijas pārraudzības mērķis bija novērtēt sociālā darba speciālistu supervīzijas iespējas un nodrošinājumu Labklājības departamenta pakļautības iestādēs un līgumorganizācijās, apkopot supervīziju pieredzi un apzināt tās nepilnības supervīzijas nodrošināšanas procesos, kas traucē, kā arī rast iespējamus risinājumus.

Supervīzijas pārraudzības uzdevumi:

- ✓ sniegt informatīvu un metodoloģisku atbalstu departamenta pakļautības iestādēm un līgumorganizācijām supervīzijas nodrošināšanā;

10. –11. attēls. Supervīzijas ieviešanas dinamika Labklājības departamenta 17 pakļautības iestādēs.

- ✓ pārraudzīt supervīziju nodrošināšanu;
- ✓ veikt supervīzijas sniedzēju apzināšanu un informatīvās bāzes veidošanu;
- ✓ izstrādāt metodoloģiskus ieteikumus supervīziju organizēšanai, novērtēšanai;
- ✓ informēt un izglītēt supervīzijas jautājumos;
- ✓ konsultēt par supervīzijas ieviešanu institūciju vadību,
- ✓ izstrādāt supervīzijas organizēšanas, pārraudzības un novērtēšanas metodiku un apkopot rezultātus.

Katru ceturksni visa gada laikā Labklājības departaments pārraudzīja supervīzijas nodrošinājumu sociālo pakalpojumu sniedzēju institūcijās, apkopojot informāciju par slēgtajiem līgumiem ar supervīzoriem un pārraugot supervīzijas līdzekļu izmantošanu. Departaments izstrādāja speciālu aptaujas anketu, kas paredzēta institūciju vadītājiem kā metode, lai noskaidrotu konkrētās institūcijas sociālā darba speciālistu viedokli par supervīziju ieviešanu un organizēšanu, un kurā bija iespēja izteikt savu viedokli vadībai un pašiem ietekmēt supervīzijas ieviešanas procesu savā institūcijā. Tāpat Labklājības departaments izstrādāja institūcijām paredzētas "Supervīziju sesiju atskaites veidlapas grupas un individuālajām supervīzijām", apmeklēja pakalpojumu sniedzēju institūcijas, lai konsultētu vadību un darbiniekus par vēlamo supervīzijas ieviešanas modeli, veidoja supervīzoru datu bāzi jeb praktizējošo supervīzoru sarakstu, dibināja kontaktus ar supervīzoriem un veica pārrunas ar supervīzoriem, kuri būtu gatavi sniegt supervīzijas sociālo pakalpojumu sniedzēju institūcijās.

Labklājības departaments no 2005. -2007. gadam bija kā sadarbības partneris Latvijas Universitātei un Eiropas sociālajam fondam, ņemot dalību supervīzoru sociālajā darbā apmācības programmas realizēšanā, kura 2007. gadā pabeigta. Tika izstrādāta un publicēta supervīzora rokasgrāmata „Supervīzija sociālajā darbā”, un 2007. gada nogalē izplatīta sociālā darba speciālistiem un sociālo pakalpojumu sniedzējiem. Projekta "Sociālā darba speciālistu apmācība sociālajā darbā" procesa rezultātā tika sagatavoti 11 supervīzori, kuri jau tagad ir kā nozīmīgs resurss profesionālai supervīzijas sniegšanai.

2007. gada nogalē visās 17 Labklājības departamenta pakļautības iestādēs bija ieviestas profesionālās konsultācijas – supervīzijās kā neatņemama sociālā darba speciālistu sastāvdaļa. Kopumā pieprasījums pēc supervīzijas arvien pieaug. Tas īpaši ir vērojams to profesionāļu vidū, kas ir jau saņēmuši supervīziju Supervīziju tēmas jeb supervīzijas pasūtījumus var iedalīt divos blokos:

- ✓ metožu supervīzija, kas vairāk vērsta uz klientam paredzētā pakalpojuma sniegšanu;
- ✓ sociālā darba speciālistu profesionālās kompetenču stiprināšana, sociālā darba speciālistu profesionālā atbalsta nodrošināšana.

Supervīzijas pasūtījums supervīziju sesijās bija atkarīgi no katras konkrētas organizācijas specifikas un sociālā darba speciālistu profesionālajām vajadzībām, piemēram, dažas no populārākajām tēmām: konkrētu sociālo gadījumu risināšana, sociālā darbinieka identitāte un sociālā darba prestiža celšana, darbs ar nemotivētajiem klientiem, sociālā darbinieka un komandas profesionālo iekšējo un

ārējo resursu apzināšana un efektīva izmantošana, darbs pie komandas veidošanas, stiprināšanas, lai nodrošinātu efektīvu palīdzību klientam, informācijas apmaiņas pilnveidošana profesionāļu vidū, bērnu audzināšanas, disciplinēšanas un atbalstīšanas metodes, "profesionālās izdegšanas" sindroms – tā apzināšanās, diagnosticēšana, risinājumi, kā sevi kā profesionāli pasargāt un mazināt "profesionālās izdegšanas" risku, kā novērst šādus simptomus un mazināt tos, profesionālie treniņi, jaunu metožu apgūšana, dažādu vardarbības gadījumu analīze, seksuālās vardarbības atpazīšanas pazīmes, emocijas, kas rodas profesionālajā pieredzē, strādājot ar krīzēm, vardarbības gadījumiem, darbs ar sociālā darba speciālistu emocijām un atbalsts pēc pārdzīvotajām emocionālajām traumām darbā ar klientu, koleģiālas attiecības institūcijā un šo attiecību ietekme uz profesionāļa personību un klientu, drošības sajūta darbā, profesionālās robežas darbā ar klientu, komandas iekšējā sadarbība un attīstība, "vecu darbinieku" aiziešana un "jauno darbinieku" ienākšana komandā, darba pienākumu un profesionālo robežu noteikšana, individuālo sociālo gadījumu vadīšanas grūtību risināšana, konflikti komandā, to nozīme un risinājumi, darbs ar agresīviem klientiem, darbs ar klientiem, kuriem ir dažādas smagas saslimšanas, vecu cilvēku aprūpes un rehabilitācijas specifika, slimības iespaids un klienta personības izmaiņām un kā organizēt palīdzību un atbalsta veidus minētajiem klientiem, profesionāļu jūtas, emocijas, kas palīdz un traucē darba pienākumu veikšanai, emocionālā līdzpārdzīvošana un distancēšanās spējas trenēšana u.c. tēmas.

Supervīziju ieviešanas laiks un veids katrā institūcijā ir ļoti atšķirīgs, bet, izvērtējot sociālo pakalpojumu sniedzēju institūciju sniegto informāciju par supervīzijas ieviešanu, var secināt, ka supervīzija un kvalitatīvi pakalpojumi klientiem un sociālā darba speciālistu profesionalitāte ir trīs savstarpēji saistīti profesionālie balsti. 2007. gada laikā pierādījās, ka domas un šaubas par to, vai supervīzija ir būtiska sociālo pakalpojumu sniegšanas procesā, ir jau pagātnes jautājums. Turpmāk būtu jāstrādā pie tā, lai uzlabotu un pilnveidotu supervīzijas ieviešanu un nodrošināšanu, balstoties uz līdzšinējo gūto pieredzi.

Pēc būtības supervīzija ir sava profesionālās darbības analīzes un pašrefleksijas forma. Atsevišķos gadījumos ir nepieciešams zināms laiks, lai novērtētu supervīzijas lietderīgumu un vienlaikus mācītos kļūt par supervīzējamo. Institūcijas vadības pienākums un atbildība ir nodrošināt sociālā darba speciālistiem supervīzijas iespēju, bet pašu sociālā darba speciālistu profesionālā atbildība un pienākums ir pieprasīt supervīziju un aktīvi izmantot supervīzijas savā profesionālajā darbībā. Institūciju vadītāji, sociālā darba speciālisti ļoti atzinīgi novērtē supervīzijas nozīmi, un motivācija supervīzijai, gan pieprasījums pēc supervīzijas pieaug.

Turpmāk institūciju vadītājiem būtu jārada lielākas iespējas sociālā darba speciālistiem piedalīties individuālajās supervīzijās, tas nodrošinātu lielāku motivāciju profesionāļu vidū, kā arī supervīzija ir jāiekļauj sociālā darba speciālista amata prasībās kā obligāta prasība.

Rīgas bāreņu sociālās rehabilitācijas un atbalsta centra „Marsa gatve” RBSAC struktūrvienība Krīzes centrs ielu bērniem „Marsa gatve” supervīzija.

MATERIĀLĀ PALĪDZĪBA

35. tabula. "Nabadzības līnijas" Latvijā 2007. gadā.

Np. k.	"Nabadzības līnija"	Avots	Periods	Ls
1.	Viena iedzīvotāja pilna iztikas minimuma preču un pakalpojumu groza vērtība vidēji mēnesī	LR Centrālās statistikas pārvaldes dati	No 16.01.2007.– 12.07.2007. (2006. gada II pusgada vidējā vērtība)	119,75
			No 13.07.2007.– 31.12.2007. (2007. gada I pusgada vidējā vērtība)	128,20
2.	LR Ministru kabineta noteiktā minimālā mēneša darba alga valstī	LR MK 17.10.2006. noteikumi Nr. 858 "Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi"	No 01.01.2007.	120,00
3.	Maznodrošināta persona Rīgā <i>Viens atsevišķi dzīvojošs vecuma vai invaliditātes pensijas saņēmējs</i> 100% no viena iedzīvotāja pilna iztikas minimuma preču un pakalpojumu groza vērtības vidēji mēnesī	RD 22.02.2005. saistošie noteikumi Nr. 86 „Kārtība, kādā ģimene vai atsevišķi dzīvojoša persona atzīstama par maznodrošinātu”	No 16.01.2007.– 12.07.2007. (2006. gada II pusgada vidējā vērtība)	119,75
	No 13.07.2007.– 08.08.2007. (2007. gada I pusgada vidējā vērtība)		128,20	
	<i>Pārējās mājsaimniecības-</i> 75 % no viena iedzīvotāja pilna iztikas minimuma preču un pakalpojumu groza vērtības vidēji mēnesī		No 16.01.2007.– 12.07.2007. (2006. gada II pusgada vidējā vērtība)	89,81
			No 13.07.2007.– 08.08.2007. (2007. gada I pusgada vidējā vērtība)	96,15
	<i>Viens atsevišķi dzīvojošs vecuma vai invaliditātes pensijas saņēmējs</i> – 125 % no LR noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēra	Rīgas domes 03.07.2007. saistošie noteikumi Nr. 103 Grozījumi Rīgas domes 22.02.2005. saistošajos noteikumos Nr. 86 „Kārtība, kādā ģimene vai atsevišķi dzīvojoša persona atzīstama par maznodrošinātu.”	No 09.08.2007.– 31.12.2007.	150,00
<i>Pārējās mājsaimniecības -</i> LR noteiktās minimālās mēneša darba algas apmērs		No 09.08.2007.– 31.12.2007.	120,00	

4.	Ģimene (persona) atzīstama par trūcīgu , ja tās ienākumi pēdējo trīs mēnešu laikā nepārsniedz 50 % no attiecīgā gada 1. janvārī spēkā esošās minimālās darba algas un, ja uz to neattiecas virkne citu nosacījumu	LR MK 25.03.2003. noteikumi nr. 97 "Kārtība, kādā ģimene vai atsevišķi dzīvojoša persona atzīstama par trūcīgu"	No 01.01.2007.– 31.12.2007.	60,00
5.	Garantētais minimālais ienākumu (GMI) līmenis valstī	LR MK 09.12.2003. noteikumi Nr. 693 "Noteikumi par garantēto minimālo ienākumu līmeni un pabalsta apmēru garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai"	No 01.01.2007.	27,00
6.	<i>Paaugstināts GMI līmenis Rīgā atsevišķām klientu sociālajām grupām</i>	Rīgas domes 15.02.2005. saistošie noteikumi Nr. 84 „Par paaugstinātu garantēto minimālo ienākumu līmeni Rīgā”	No 23.03.2006.– 31.12.2007.	45,00
7.	Sabiedriskajā sektorā strādājošo mēneša vidējā darba samaksa Rīgā (bruto)	LR Centrālās statistikas pārvaldes dati	2006. gadā vidēji 2007. gadā vidēji	346,25 451,50

SOCIĀLIE PABALSTI 2007. GADĀ

Ņemot vērā Rīgas pašvaldībā dzīvojošo iedzīvotāju vajadzības, materiālā palīdzība iedzīvotājiem tiek sniegta gan testētu, gan netestētu pabalstu veidā.

Testēts pabalsts – pabalsts, kas tiek piešķirts, izvērtējot pabalsta saņēmēja ienākumus un materiālo stāvokli.

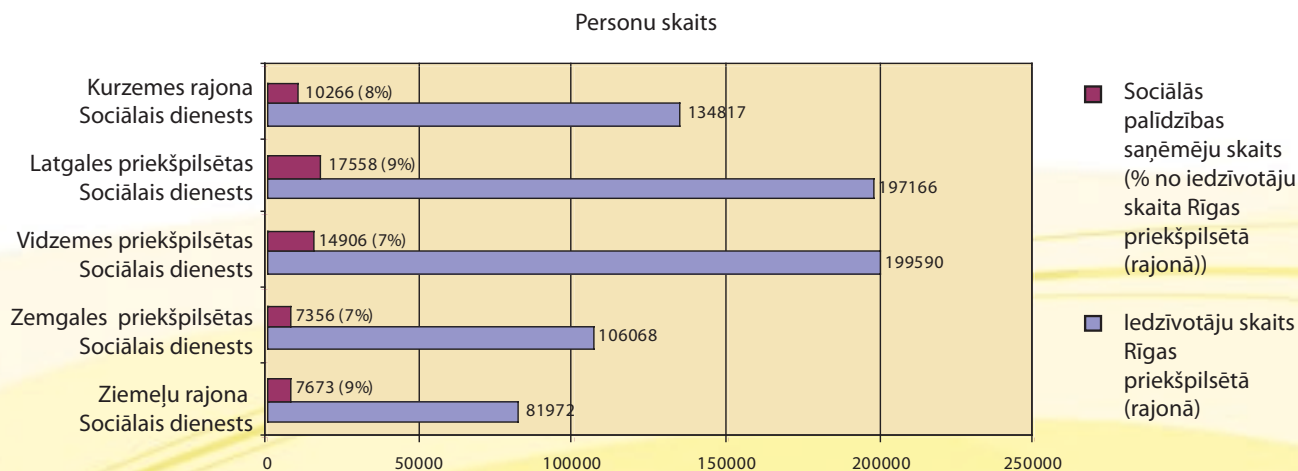
Netestēts pabalsts – pabalsts, kas personai tiek piešķirts konkrētās dzīves situācijās, neizvērtējot pabalstu saņēmēju ienākumus un materiālo stāvokli.

36. tabula. Sociālie pabalsti 2007. gadā.

Sociālās palīdzības veidi	Personu skaits	Faktiski iztērētie līdzekļi (Ls)
Testētie pabalsti		
Pabalsts veselības aprūpei	27112	2116803
Dzīvokļa pabalsts	23425	1859555
Ziemassvētku pabalsti	31230	1712881
GMI pabalsts	8330	634242
Netestētie pabalsti		
Pabalsts jaundzimušo aprūpei	8311	831100
Vienreizējie pabalsti ārkārtas situācijā	5356	293826
Pabalsts politiski represētām personām	4305	194180
Pabalsti bāreņiem	407	177517
Pabalsts aizgādņiem	635	126146
Pabalsts audžuģimenēm	87	80821
Pabalsti aizbildņiem	142	71467

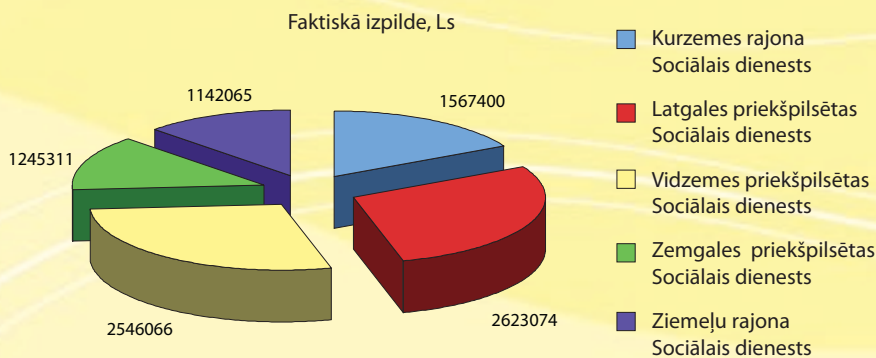
SOCIĀLĀS PALĪDZĪBAS PABALSTIEM IZLIETOTO LĪDZEKĻU STRUKTŪRA

Uz 01.01. 2008. Rīgā ir reģistrēti 719 613 iedzīvotāji, no kuriem sociālo palīdzību Rīgas priekšpilsētu (rajonu) sociālajos dienestos saņēma 57468 jeb 8 % rīdzinieku. Visvairāk sociālās palīdzības saņēmēji reģistrēti Rīgas Latgales priekšpilsētas Sociālajā dienestā, savukārt vislielākais iedzīvotāju skaits ir Rīgas Vidzemes priekšpilsētas Sociālā dienesta redzeslokā, kas apkalpo arī Centra rajona iedzīvotājus.

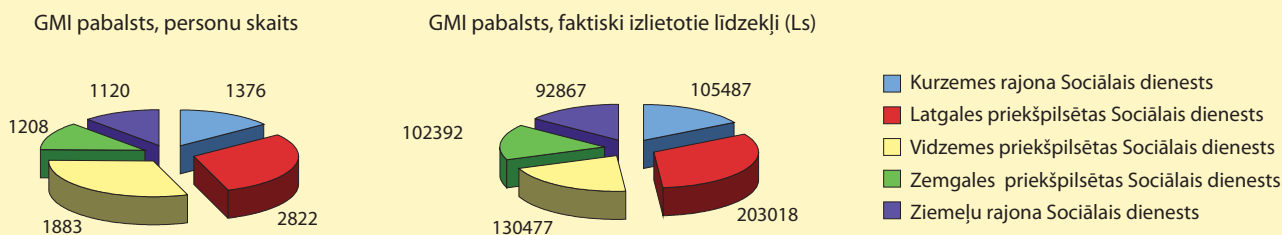
12. attēls. Rīgas priekšpilsētas (rajona) iedzīvotāju skaita salīdzinājums ar sociālās palīdzības saņēmēju skaitu Rīgas priekšpilsētas (rajona) Sociālajos dienestos 2007. gadā.

Rīgas priekšpilsētu (rajonu) Sociālajos dienestos tika piešķirti un izmaksāti sociālie pabalsti kopumā 57468 personām un no Rīgas pilsētas budžeta programmas "Palīdzība maznodrošinātiem iedzīvotājiem" izlietoti Ls 9 194 268.

13. attēls. Faktiski izlietotie līdzekļi Rīgas priekšpilsētu (rajonu) sociālajos dienestos, Ls.

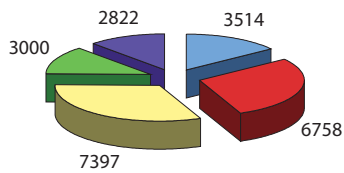
Galvenie sociālās palīdzības veidi Rīgas pilsētā ir pabalsts garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai (GMI pabalsts), dzīvokļa pabalsts un pabalsts veselības aprūpei. Pēc GMI pabalsta un pabalsta veselības aprūpei visvairāk iedzīvotāju no sociālo pabalstu saņēmēju skaita ir vērsušies Rīgas Latgales priekšpilsētas Sociālajā dienestā, pēc dzīvokļa pabalsta – Rīgas Vidzemes priekšpilsētas Sociālajā dienestā.

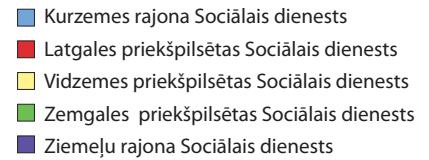
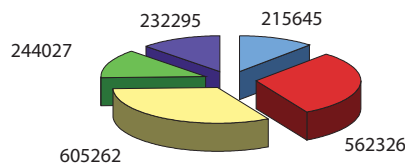
14. attēls. GMI pabalsta saņēmēju skaits un izlietotie Rīgas domes budžeta līdzekļi, Ls.

Dzīvokļa pabalsts, personu skaits

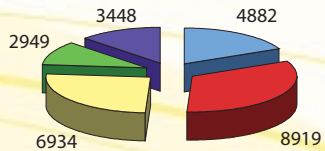

Dzīvokļa pabalsts, faktiski izlietotie līdzekļi (Ls)

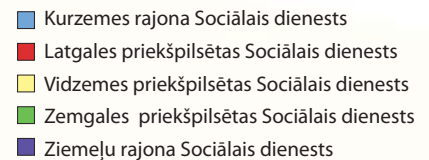
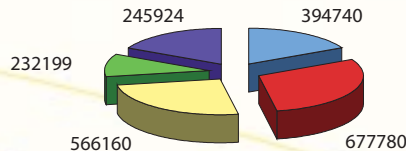

15. attēls. Dzīvokļa pabalsta saņēmēju skaits un izlietotie Rīgas domes budžeta līdzekļi, Ls.

Pabalsts veselības aprūpei, personu skaits

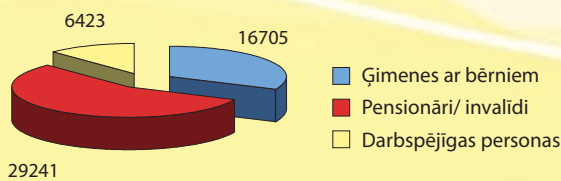
Pabalsts veselības aprūpei, faktiski izlietotie līdzekļi (Ls)

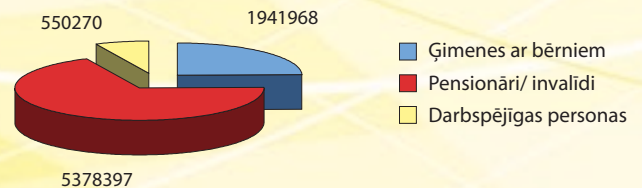
16. attēls. Pabalsta veselības aprūpei saņēmēju skaits un izlietotie Rīgas domes budžeta līdzekļi, Ls.

Rīgas priekšpilsētu (rajonu) Sociālajos dienestos pēc palīdzības visvairāk vēršas vecuma/invaliditātes pensiju saņēmēji. 2007. gadā testētos pabalstus saņēma 56 % pensionāru/invalidu no visiem testēto pabalstu saņēmējiem, ģimenes ar bērniem – 32 %, darbspējīgas personas – 12 %.

Personu skaits

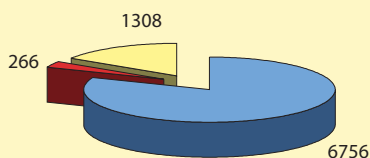
Faktiski izlietotie līdzekļi (Ls)

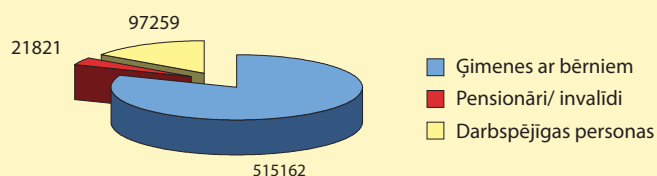
17. attēls. Testēto pabalstu saņēmēju skaits sadalījumā pa ģimeņu tiem.

18. attēls. Testētiem pabalstiem faktiski izlietotie Rīgas domes budžeta līdzekļi sadalījumā pa ģimeņu tiem.

Personu skaits

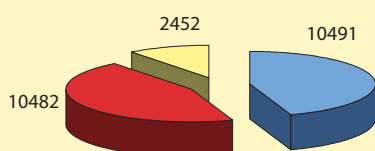

Faktiski izlietotie līdzekļi (Ls)

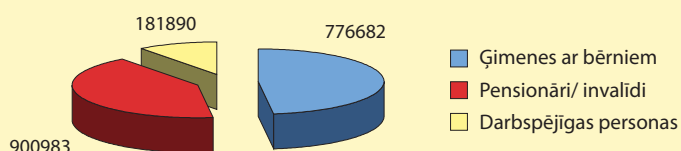

19. attēls. GMI pabalsta saņēmēju skaits un faktiski izlietotie budžeta līdzekļi sadalījumā pa ģimeņu tiem.

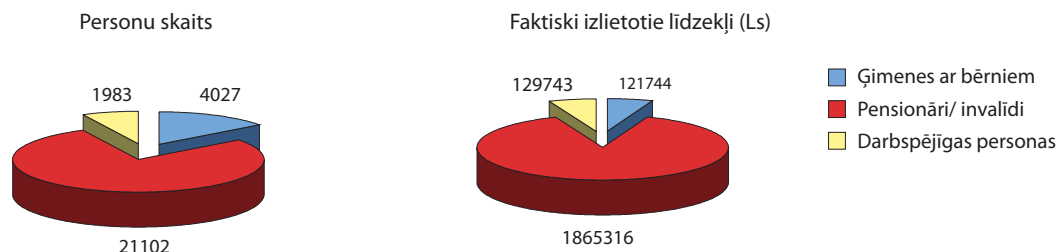
Personu skaits

Faktiski izlietotie līdzekļi (Ls)

20. attēls. Dzīvokļa pabalsta saņēmēju skaits un faktiski izlietotie Rīgas domes budžeta līdzekļi sadalījumā pa ģimeņu tiem.

21. attēls. Pabalsta veselības aprūpei saņēmēju skaits un faktiski izlietotie Rīgas domes budžeta līdzekļi sadalījumā pa ģimeņu tiem.

Vecuma/invaliditātes pensiju saņēmējiem testētiem pabalstiem 2007. gadā izlietoti 68 % no visiem faktiski izlietotajiem Rīgas domes budžeta līdzekļiem programmai „Palīdzība maznodrošinātiem iedzīvotājiem”. Veselības aprūpes pabalstam izlietoti 23 %, dzīvokļa pabalstam 20 % no faktiski izlietotajiem budžeta līdzekļiem.

Lai uzlabotu pašvaldības iedzīvotāju sociālo situāciju, Rīgas domes Labklājības departaments 2007. gadā izstrādāja septiņus jaunus Rīgas domes saistošo noteikumu projektus, kā arī veica izmaiņas septiņos spēkā esošajos Rīgas domes saistošajos noteikumos.

1. Rīgas domes 03.07.2007. saistošie noteikumi Nr. 81 “Par pabalstu simts un vairāk gadu sasniegušām personām”.
2. Rīgas domes 03.07.2007. saistošie noteikumi Nr. 83 “Transporta pakalpojumu samaksas kārtība Rīgas pašvaldībā personām, kurām ir apgrūtināta pārvietošanās un kuras nevar pārvietoties ar sabiedrisko transportu”.
3. Rīgas domes 03.07.2007. saistošie noteikumi Nr. 84 “Noteikumi par Rīgas pilsētas pašvaldības sociālajiem pabalstiem”.
4. Rīgas domes 09.10.2007. saistošie noteikumi Nr. 91 „Noteikumi par vienreizēju Ziemassvētku pabalstu”.
5. Rīgas domes 11.12.2007. saistošie noteikumi Nr. 96 „Rīgas pilsētas pašvaldības sniegto sociālo pakalpojumu saņemšanas un samaksas kārtība”.
6. Rīgas domes 11.12.2007. saistošie noteikumi Nr. 97 „Noteikumi par Rīgas pilsētas pašvaldības pabalstu aizbildņiem”.
7. Rīgas domes 11.12.2007. saistošie noteikumi Nr. 98 „Noteikumi par Rīgas pilsētas pašvaldības pabalstu pilngadīgo aizgādībā esošo personu aizgādņiem”.
8. Rīgas domes 03.07.2007. saistošie noteikumi Nr. 82 „Grozījumi Rīgas domes 17.02.2004. saistošajos noteikumos Nr. 56 “Par dzīvokļa pabalstu Rīgas iedzīvotājiem”.
9. Rīgas domes 03.07.2007. saistošie noteikumi Nr. 85 „Grozījumi Rīgas domes 22.02.2005. saistošajos noteikumos Nr. 86 “Kārtība, kādā ģimene vai atsevišķi dzīvojoša persona atzīstama par maznodrošinātu””.
10. Rīgas domes 11.09.2007. saistošie noteikumi Nr. 89 „Grozījumi Rīgas domes 21.02.2006. saistošajos noteikumos Nr. 40 „Par pašvaldības palīdzību audžuģimenei””.
11. Rīgas domes 11.09.2007. saistošie noteikumi Nr. 90 „Grozījumi Rīgas domes 25.10.2005. saistošajos noteikumos Nr. 26 „Par svētku pabalstu politiski represētajām personām un nacionālās pretošanās kustības dalībniekiem””.
12. Rīgas domes 18.12.2007. saistošie noteikumi Nr. 103 „Grozījumi Rīgas domes 03.07.2007. saistošajos noteikumos Nr. 84 “Noteikumi par Rīgas pilsētas pašvaldības sociālajiem pabalstiem””.
13. Rīgas domes 18.12.2007. saistošie noteikumi Nr. 104 „Grozījumi Rīgas domes 01.08.2006. saistošajos noteikumos Nr. 50 „Par pašvaldības palīdzību bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem pēc pilngadības sasniegšanas””.
14. Rīgas domes 18.12.2007. saistošie noteikumi Nr. 105 „Grozījumi Rīgas domes 17.02.2004. saistošajos noteikumos Nr. 56 “Par dzīvokļa pabalstu Rīgas iedzīvotājiem””.

SOCIĀLĀS DZĪVOJAMĀS MĀJAS UN SOCIĀLIE DZĪVOKĻI

Rīgas pilsētā patlaban veiksmīgi tiek apsaimniekotas jau 12 sociālās dzīvojamās mājas, kurās dzīvo apmēram 1200 rīdzinieku.

2007. gadā vienai mājai Parādes ielā 3/1 tika noņemts sociālās dzīvojamās mājas statuss, savukārt gada nogalē ekspluatācijā nodota pilnīgi jauna sociālā dzīvojamā māja Gobas 20/2 ar 81 dzīvokli, no kuriem 8 ir servisa dzīvokļi, kas pielāgoti personām ar kustību traucējumiem. Ēkā ir nodrošināta vides pieejamība, uzstādīts lifts, ir diennakts dežurants, pieejams sociālais darbinieks.

Sociālajās dzīvojamās mājās un sociālajos dzīvokļos īrniekiem ir noteikta pazemināta īres maksa – Ls 0,04 par vienu dzīvokļa kopējās platības kvadrātmetru. Maksa par apkuri ir samazināta par 25 %, bet maksa par ūdeni un kanalizācijas pakalpojumiem – par 50 %, Sociālās dzīvojamās mājas ir Rīgas pilsētas īpašums. Starpību starp nepārtraukti augošajām izmaksām kompensē Rīgas pašvaldība.

Sociālās dzīvojamās mājas pēc to labiekārtojuma līmeņa tiek iedalītas 3 kategorijās:

- ✓ 1. kategorija – dzīvojamā platība ar atsevišķu virtuvi un sanitāro mezglu;
- ✓ 2. kategorija – dzīvojamā platība ar sanitāro mezglu, bet ar koplietošanas virtuvi;
- ✓ 3. kategorija – dzīvojamā platība ar koplietošanas virtuvi un sanitāro mezglu.

Turklāt Rīgas dome 220 dzīvokļiem atsevišķās dzīvojamās mājās ir noteikusi sociālā dzīvokļa statusu. Dzīvokļu un iedzīvotāju skaits gan ir nedaudz svārstīgs, taču caurmērā šādos dzīvokļos dzīvo apmēram 430 iedzīvotāji.

Sociālās dzīvojamās mājas un sociālie dzīvokļi izvietoti dažādos Rīgas pilsētas rajonos, tajās dzīvo dažāda vecuma cilvēki – gan pensionāri, gan personas ar invaliditāti, gan ģimenes ar bērniem.

Joprojām sociālajās mājās par pašvaldības līdzekļiem intensīvi tiek veikti renovācijas darbi un citi uzlabojumi.

Lai uzlabotu Rīgas iedzīvotājiem piedāvāto sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības kvalitāti, lielākajā daļā sociālo dzīvojamo māju izvietotas sociālā dienesta struktūrvienības, atbalsta un dienas centri pieaugušajiem un bērniem, kas pilnveido iedzīvotāju sociālās palīdzības apjomu un kvalitāti, nodrošina informācijas pieejamību par sociālo palīdzību.

Gobas iela 20/1.

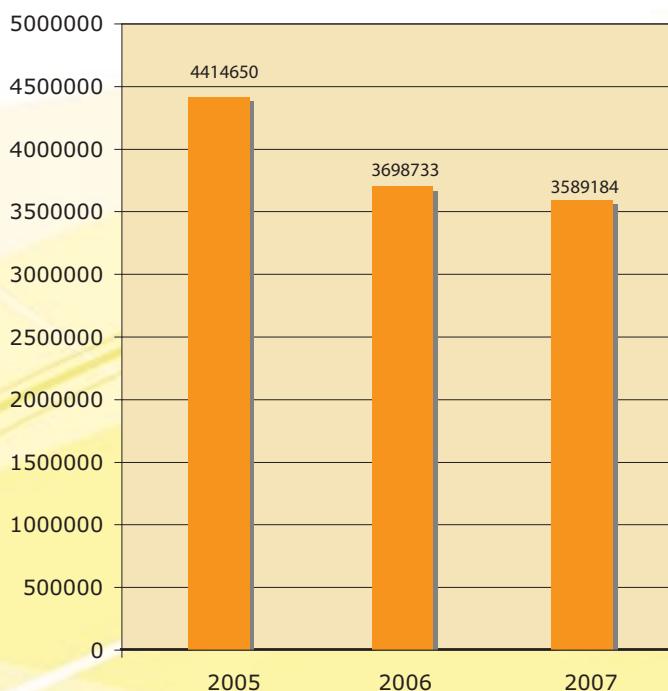

Gobas iela 20/2.

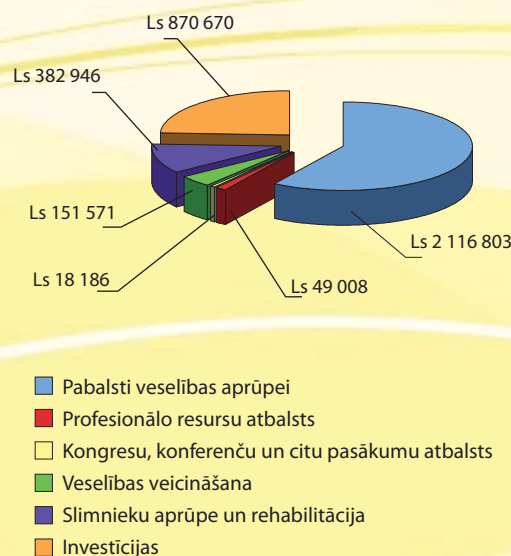
VESELĪBAS APRŪPE

No 2007. gada 1. janvāra valsts iedzīvotāju veselības aprūpe tiek nodrošināta saskaņā ar MK 19.12.2006. noteikumu Nr. 1046 „Veselības aprūpes organizēšanas un finansēšanas kārtība” organizācijas un finansēšanas principiem.

2007. gadā Rīgas iedzīvotāju veselības aprūpe tika organizēta saskaņā ar Ambulatorās un stacionārās veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēju attīstības programmu (apstiprināta ar MK 20.12.2004. rīkojumu Nr. 1003) un Ambulatorās un stacionārās veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēju attīstības programmas ieviešanas plānu 2005.-2010. gadam (apstiprināts ar MK 28.12.2005. rīkojumu Nr. 854), kā arī Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta attīstības pamatnostādņem (apstiprinātas ar MK 19.07.2005. rīkojumu Nr. 444).

22. attēls.
Rīgas pašvaldības ieguldījums veselības aprūpē (Ls).

23. attēls. Veselības aprūpes finansējuma sadalījums 2007. gadā (Ls).

VESELĪBAS APRŪPES PIEEJAMĪBA

Likuma „Par pašvaldībām” 15. pants nosaka pašvaldībām autonomu funkciju nodrošināt veselības aprūpes pieejamību un veicināt iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu.

Rīgas pilsētas pašvaldība, pildot šo funkciju un atbalstot veselības aprūpē notiekošās pārmaiņas, īstenoja konkrētus pasākumus.

2007. gadā no dažādiem Rīgas pilsētas pamatbudžeta un citiem finanšu līdzekļu avotiem Rīgas dome piešķīra ievērojamus finansiālus līdzekļus ar rīdiniņu veselības aprūpi saistītu un Veselības pārvaldes speciālistu izvērtētu un atbalstītu projektu īstenošanai.

Izpildot likumu „Valsts pārvaldes iekārtas likums” Rīgas dome 2007. gada 13. novembrī pieņēma lēmumu „Par veselības aprūpes pieejamības nodrošināšanas un iedzīvotāju veselīga dzīvesveida veicināšanas valsts pārvaldes uzdevumu deleģēšanu”, uz kura pamata ar Rīgas pašvaldības SIA – stacionāro un ambulatoro ārstniecības iestāžu valdes priekšsēdētājiem tika noslēgti deleģējuma līgumi, kas deleģē veikt Rīgas pašvaldības autonomās funkcijas: nodrošināt iedzīvotājiem kvalitatīvu veselības aprūpes pieejamību un veicināt iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu šo iestāžu apkalpes teritorijā. Šī lēmuma izpildi kontrolēt uzdots RD Labklājības departamentam. Deleģējuma līgumos pirmo reizi ir formulēts jēdziens „pieejamība” no Rīgas domes viedokļa, proti, veselības aprūpes pieejamība ir pasākumu kopums, kas ietver telpu, cilvēkresursu un atbilstošu tehnoloģiju nodrošināšanu (noteiktas infrastruktūras izveidošanu), lai Veselības centrs varētu sniegt iedzīvotājiem konkrētus ārstniecības pakalpojumus atbilstoši līgumā ar VOAVA noteiktajiem ārstniecības pakalpojumu veidiem.

2007. gadā VAP izvērtēja veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību saistībā ar esošajām medicīnas tehnoloģijām ārstniecības iestādēs, sniedza atzinumus Rīgas domei par finanšu līdzekļu piešķiršanas nepieciešamību jaunu tehnoloģiju iegādei un atbilstoši piešķirtajiem līdzekļiem budžetā, organizēja iepirkuma procedūras: *mobīlā angiogrāfa piegādi, uzstādīšanu un personāla apmācību darbam ar aparātu Valsts SIA „Bērnu klīniskā universitātes slimnīca” par Ls 197400,00 ieskaitot PVN.*

Veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības risinājumam saistībā ar telpām veiktas sekojošas iepirkuma procedūras:

- ✓ *ģimenes ārsta doktorāta telpu renovācijas darbi Aglonas ielā 35/3, par Ls 36223,23;*
- ✓ *ģimenes ārsta doktorāta telpu renovācijas darbi Pāles ielā 14, (neredzīgo ciematā Strazdumuiža) par Ls 63454,02;*
- ✓ *kabineta remonts par Ls 2991,10 Rīgas pašvaldības SIA „Veselības nams 5” Grēcinieku ielā 34, lai darbu varētu uzsākt pirmais Sirds veselības kabinets Rīgā;*
- ✓ *veikta iepirkuma procedūra par Ls 8 033,44 ģimenes ārsta doktorāta Rīgā, Slimnīcas ielā 2, tehniskā projekta izstrādei;*
- ✓ *Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas 1. slimnīca” veikts telpu remonts insulta vienībai kopsummā par Ls 18272,55, kā rezultātā tiek uzlabota insulta pacientu veselības aprūpes pakalpojumu pieejamība un atvērta 2. insulta vienība Rīgā (pirmā atvērta 2006. gadā, kad, izprotot problēmas aktualitāti atbilstoši piešķirtajiem līdzekļiem Rīgas pilsētas 2006. gada budžetā veselības aprūpes pārvalde organizēja 4 monitoro sistēmu, informācijas centra un transkraniālā doplerogrāfa iegādi).*

Sirds veselības kabinets, SIA “Veselības nams 5”.

Lai uzturētu kārtībā pašvaldības īpašumu, veselības aprūpes pārvaldes speciālisti sniedza atzinumus Rīgas domei par finanšu līdzekļu piešķiršanas nepieciešamību pašvaldības ārstniecības iestāžu ēku remontiem un, atbilstoši budžetā piešķirtajiem līdzekļiem, organizēja atbilstošas iepirkumu procedūras, kā rezultātā:

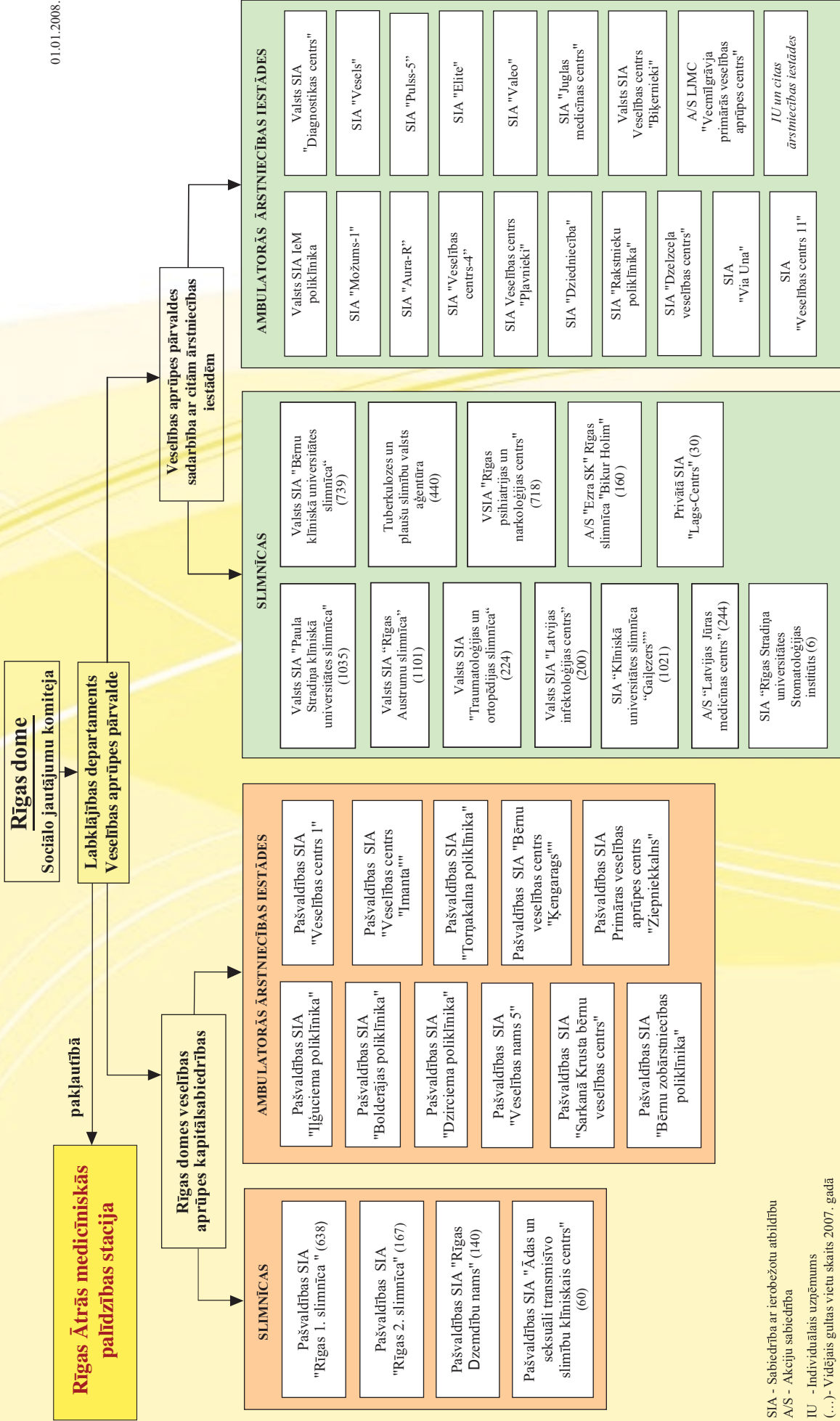
- ✓ *pašvaldības SIA „Rīgas 2. slimnīca”, Rīgā, Ģimnastikas ielā 1 nomainīts pasažieru lifts un saremontēta ārējā elektroapgāde kopsummā par Ls 139 720,34 ;*
- ✓ *pašvaldības SIA “Torņakalna poliklīnika”, Rīgā, Kokles ielā 12, nomainīti logi 3. korpusā un veikti fasādes remonta darbi par Ls 32 230,99;*
- ✓ *pašvaldības SIA “Rīgas Dzemdību nams” Rīgā, Miera ielā 45, uzsākta ventilācijas, ūdensvada, kanalizācijas un siltumapgādes komunikāciju sistēmu renovācijas tehniskā projekta izstrāde par Ls 174395,00.*

37. tabula. Veselības aprūpes pārvaldes organizētās iepirkumu procedūras 2007. gadā.

Iepirkuma procedūras veids	skaits	Summa (Ls)
Medicīnas tehnoloģijas un aprīkojums	1	197 400,00
Tehniskie projekti un remontdarbi	8	475 320,67
KOPĀ		672 720,67

Rīgas pilsētas ārstniecības iestāžu shēma

01.01.2008.

SIA - Sabiedrība ar ierobežotu atbildību

A/S - Akciju sabiedrība

IU - Individuālais uzņēmums

(..) - Vidējais gultas vietu skaits 2007. gadā

Veselības aprūpes pakalpojumi tiek finansēti no valsts budžeta ar Veselības obligātās apdrošināšanas valsts aģentūras (VOAVA) Rīgas reģionālās nodaļas starpniecību.

Telpu jautājums ir viens no veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības jautājumiem, tāpēc darbs pie telpu nomas maksu samazināšanas veselības aprūpes pakalpojuma sniedzējiem, kuri atrodas līgumattiecībās ar VOAVA un nomā telpas pašvaldības nekustamajos īpašumos, ir tieša pašvaldības funkcijas izpilde. Izpildot RD Pilsētas īpašuma un privatizācijas lietu komitejas 17.12.2007. sēdes (prot. Nr. 111, 7§) lēmuma 2. punktu, Labklājības departaments 2007. gada nogalē uzsāka Rīgas pašvaldībai piederošo nekustamo īpašumu telpu nomnieku, kuri nodarbojas ar veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu rīdziniekiem un nomā telpas SIA „Rīgas nami” valdījumā nodotajā Rīgas pašvaldības īpašumā, izvērtēšanu. Tā rezultātā pēc apkopotajiem datiem LD VAP ierosina samazināt nomas maksu šiem apakšnomniekiem.

Lai uzlabotu veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu pieejamību rīdziniekiem, notika 2 semināri Kurzemes rajonā un Zemgales priekšpilsētas teritorijā strādājošiem ģimenes ārstiem kopīgi ar attiecīgo sociālo dienestu darbiniekiem, piedaloties Izglītības pārvaldes Veselības aprūpes sektora darbiniekiem, Tehnisko palīgīdzekļu centra, „Aprūpe mājā” biroja darbiniekiem.

VESELĪBAS VEICINĀŠANA UN CITI PROJEKTI

Labklājības departamenta budžeta programmas “Sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām un veselības veicināšana” ietvaros atbalstīja sekojošus projektus:

1. „HIV profilakses un psiho-sociālo pakalpojumu programma narkotiku lietotājiem un viņu ģimenes locekļiem Rīgas pilsētā, centrā „DIA+LOGS””

Mērķis – mazināt HIV inficēto skaitu intravenozo narkotiku lietotāju vidū, tādējādi mazinot risku inficēties ar HIV šo cilvēku kontaktpersonām.

Projekta ietvaros brīvprātīgiem intravenozo narkotiku lietotājiem un viņu ģimenes locekļiem tiek veikts HIV tests, tiek izsniegti bezmaksas prezervatīvi, mainītas šļirces, un ir iespējams saņemt psihologa un sociālā darbinieka konsultācijas, kā arī visu nepieciešamo informāciju par šo infekcijas slimību.

Rezultāts:

- ✓ jaunatklāto narkotiku lietotāju skaits – 533;
- ✓ veiktie HIV testi – 230;
- ✓ HIV konsultanta sniegto konsultāciju skaits – 3407;
- ✓ sociālo darbinieku sniegto konsultāciju skaits – 810;
- ✓ psihologa sniegto konsultāciju skaits – 136;
- ✓ apmaiņīto šļirču skaits – 80 342.

Izlietotie finanšu līdzekļi: Ls 370 23,00.

2. „Rīgas jauniešu reproduktīvā un seksuālā veselība”

Mērķis – nodrošināt augstas kvalitātes pakalpojumus jauniešiem, kas ne tikai veicinātu jauniešu seksuālās un reproduktīvās veselības uzlabošanu, bet arī paaugstinātu atbildību un motivētu jauniešus savlaicīgi rūpēties par savu veselību. Tas tiek panākts ar izglītojošo un informatīvo lekciju palīdzību, ko sniedz vienaudžu izglītotāji. Tāpat jauniešiem ir iespēja saņemt bezmaksas psihologa palīdzību konsultāciju veidā gan klātienē, gan pa e-pastu. Tika pavairoti izglītojoši – informatīvie materiāli.

Rezultāts:

- ✓ reproduktīvās veselības veicināšanas nodarbības – 87 (1623 personas);
- ✓ dzimumizglītības nodarbības sociālās atstumtības riskam pakļautiem jauniešiem – 51 (536 personas);
- ✓ psihologa konsultācijas klātienē – 155;
- ✓ psihologa konsultācijas neklātienē („karstais” e-pasts) – 777;
- ✓ izglītojoši – informatīvie materiāli – 20 000 gab.

Izlietotie finanšu līdzekļi: Ls 25 712,40.

3. „Tuberkulozes ambulatorās terapijas realizācija pēc Pasaules Veselības organizācijas rekomendācijām un DOT programmas”

Mērķis – motivēt ambulatoros tuberkulozes pacientus terapijai pēc DOT programmas.

Projekta ietvaros ambulatorajiem tuberkulozes slimniekiem, kam piemērota DOT (ārstēšana no 6 – 24 mēnešiem) programma tiek apmaksāti ceļa izdevumi, izsniegts ēdināšanas talons un, ja ir izdzertas visas zāļu devas, tiek izsniegts papildus motivācijas talons Ls 1,00 apmērā.

Rezultāts:

- ✓ pirmreizējie TBC ambulatorie slimnieki, kas saņēmuši pakalpojumu – 425;
- Izlietotie finanšu līdzekļi: Ls 62 648,50.

4. „Divas veselības veicināšanas dekādes centrā „DIA+LOGS”: „Palīdzi sev! Stiprini sevi!”

Mērķis – Sociāli mazaizsargāto HIV riskam pakļauto personu veselības veicināšana ar veselīga uztura un fizisko aktivitāšu palīdzību.

Rezultāts:

- ✓ 2 veselīga uztura ēst gatavošanas nodarbības – 32 personas;
- ✓ sporta nodarbības – mēneša garumā;
- ✓ 2 slidošanas nodarbības – 19 personas.

Izlietotie finanšu līdzekļi: Ls 1000,00.

5. „Kompaktdisks „MZ. Trans Express” ierakstīšana”

Mērķis – palīdzēt HIV riskam pakļautajām personām integrēties sabiedrībā.

Rezultāts: ierakstīts un pavairots kompaktdisks.

Izlietotie finanšu līdzekļi: Ls 900,00.

6. „Pensijas vecuma personu veselības veicināšana ar Cigun vingrošanas metodi dienas aprūpes centrā „Liepa”

Mērķis – veicināt veselīgu dzīvesveidu (fizisko aktivitāti) un sociālo aktivitāti pensijas vecuma personām.

Rezultāts: 10 vingrošanas nodarbības, kurās piedalījās 14 personas.

Izlietotie finanšu līdzekļi: Ls 715,00.

7. Biedrība „Latvijas Nieru slimnieku asociācija” – informatīvs seminārs

Mērķis – pieredzes un viedokļu apmaiņa starp nieru slimniekiem un informācijas gūšana no vadošajiem Latvijas speciālistiem par jaunākajām iespējām dialīzes un nieru transplantācijas jomā.

Rezultāts: seminārā piedalījās 82 personas. Latvijas nieru slimnieku asociācijā iestājās 8 jauni biedri.

Izlietotie finanšu līdzekļi: Ls 662,50.

8. Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas 1. slimnīca”, Rīgas pašvaldības SIA „Klīniskā universitātes slimnīca „Gaiļezers”, Valsts AS „Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca” asins sagatavošanas nodaļas un Valsts asinsdonoru centrs

Mērķis – veicināt asinsdonoru kustību Rīgā.

Rezultāts: projekta „Atbalsts donoru ceļa izdevumu kompensācijai” ietvaros izmaksāja kompensāciju transporta izdevumu segšanai Ls 1,00 apmērā katram donoram, kurš nodeva asinis Rīgas PSIA „Rīgas 1. slimnīca”, Rīgas PSIA „Klīniskā universitātes slimnīca „Gaiļezers”, Valsts AS „Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca” asins sagatavošanas nodaļās un Valsts asinsdonoru centrā kopsummā izlietoja Ls 22 910,00.

SOCIĀLĀS GULTAS

Medicīnisko un sociālo aprūpi īslaicīgās sociālās gultās (turpmāk – sociālās gultas) Rīgas pilsētas pašvaldība nodrošina iedzīvotājiem, kuri ir deklarējuši dzīvesvietu Rīgā un ir atzīti par maznodrošinātām personām un bezpajumtniekiem, kuri atrodas Rīgas pašvaldības teritorijā un, kuru veselības un sociālo aprūpi nav iespējams veikt mājas apstākļos, kā arī personām, kuras nonākušas ārkārtas situācijā veselībai bīstama stāvokļa dēļ.

2007. gadā medicīniskā un sociālā aprūpe tika nodrošināta 136 sociālajās gultās.

38. tabula. Sociālo gultu pakalpojuma sniedzēji.

Iestādes nosaukums	Gultu skaits
Rīgas PSIA „Rīgas 2. slimnīca”	16
Rīgas PSIA „Rīgas 1. slimnīca”	25
A/S „EZRA SK” Rīgas slimnīca „Bikur Holim”	40
Saulkrastu PSIA „Saulkrastu slimnīca”	15
Rīgas rajona PSIA „Veselības un sociālās aprūpes centrs „Baldone”	40
Kopā	136

39. tabula. Sociālo gultu pakalpojumu saņēmušās personas.

Gads	Personu skaits	Līdzekļi (Ls)
2007	2 933	382 946
2006	3 221	345 268
2005	1 799	258 845

Vidējais pacientu uzturēšanās laiks sociālajā gultā 2007. gadā bija 29 dienas, bet 2006. gadā 21 diena. Mirstība sociālajā gultā 2007. gadā bija 23 %, bet 2006. gadā – 18 %.

40. tabula. Uz ilgstošās sociālās aprūpes un rehabilitācijas institūcijām (pansionātiem) nosūtīti sociālo gultu pakalpojuma saņēmēji.

Gads	Nosūtīti uz pensionātiem
2007	158
2006	155
2005	145

RĪGAS ĀTRĀS MEDICĪNISKĀS PALĪDZĪBAS STACIJA

Ātrās medicīniskā palīdzības mācību klases.

41. tabula. RĀMPS darbības rādītāji.

GADS	2005	2006	2007
Rīgas iedzīvotāju nodrošinājums ar diennakts brigādēm (uz 10 tūkstošiem iedzīvotāju)	0.51	0.52	0.54
Vidējais RĀMPS diennakts brigāžu skaits	42.62	43.68 *	46.52
RĀMPS pieteikto izsaukumu skaits	258 236	281 788	283 552
Atteikto izsaukumu skaits	71 143	78 337	70 887
RĀMPS savlaicīgi izpildīto izsaukumu dzīvībai un veselībai kritiskos stāvokļos īpatsvars kopējo izsaukumu skaitā (%) Rīgā un Rīgas rajonā			
Rīgā	87.60	87.30	84.5
Rīgas rajonā	83.20	83.30	81.1
Ar RĀMPS ārstniecības personu nosūtījumiem stacionēto pacientu skaits	84 347	92 956	94 502

Rīgas Ātrās medicīniskās palīdzības stacija (turpmāk tekstā – RĀMPS) ir Rīgas domes Labklājības departamenta pakļautības iestāde. RĀMPS pamatdarbā 2007. gadā bija nodarbinātas 463 personas, tai skaitā 129 ārsti, 241 vidējais medicīniskais personāls, 67 jaunākais medicīniskais personāls un 26 – pārējais personāls. 2006. gadā RĀMPS tika reģistrēti 283 552 zvani, to skaitā 247 470 zvani no Rīgas iedzīvotājiem, 31010 no Rīgas rajona iedzīvotājiem un 5072 – ārpus apkalpes zonas. 2007. gadā RĀMPS apkalpoja 212 665 izsaukumus, no kuriem 184 755 – Rīgā, bet 27 910 – Rīgas rajonā. Vidēji viena RĀMPS brigāde 2007. gadā apkalpoja 4 571 izsaukumu. Brigādes vidējā diennakts slodze Rīgā bija 14 izsaukumi.

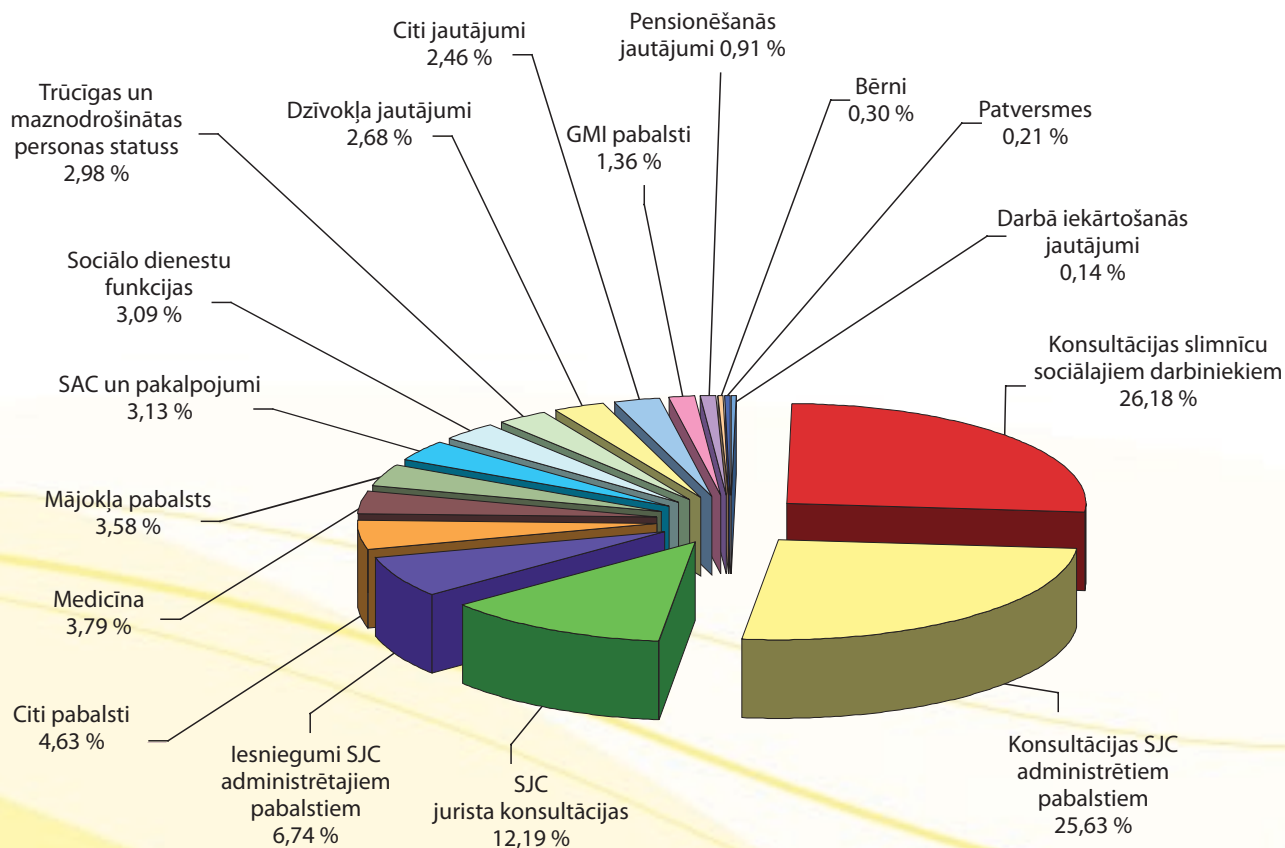
Primārās veselības aprūpes ārstu darba laikā no plkst. 8:00 līdz plkst. 19:00 2007. gadā RĀMPS pieņēma 1 568 iedzīvotāju izsaukumus, kuru motīvs nebija dzīvībai un veselībai kritisks stāvoklis. Pēc pacientu apskates, t.i., pēc izpildīto izsaukumu rezultāta, tādi izsaukumi 2007. gadā kopumā bija 49 370.

INFORMĀCIJAS SNIEGŠANA IEDZĪVOTĀJIEM

Sabiedrības informēšana ir īpaši nozīmīga, lai iedzīvotāji zinātu savas tiesības un pienākumus, tāpēc Labklājības departaments arvien lielāku nozīmi pievērš iedzīvotāju informēšanai par sociālajiem pakalpojumiem, sociālo palīdzību, aktualitātēm, pieņemtajiem lēmumiem un nākotnes iecerēm. Iedzīvotāji var saņemt konsultācijas gan pie savas priekšpilsētas/rajona sociālajiem darbiniekiem, gan pie sociālo dienestu informatoriem un Rīgas domes Sociālo jautājumu centrā.

SJC nodrošina konsultācijas klātienē un pa bezmaksas tālruņa līniju 80005055, kas strādā darba laikā no 9:00 - 17:00. No 17.00-21.00 darbojas automātiskais atbildētājs, kurā var ierunāt savu jautājumu un otrā dienā SJC darbinieki atzvana un sniedz atbildi uz interesējošo jautājumu. 2007. gadā kopumā sniegtas 10526 konsultācijas pa bezmaksas tālruņa līniju un 1114 jurista bezmaksas konsultācijas (skat. 24. attēlu). Rīdiniekiem Labklājības departaments nodrošina informācijas pieejamību par sociālajiem jautājumiem sadarbojoties ar plašsaziņas līdzekļiem kā arī izdoti daudzveidīgi informatīvie bukleti. Regulāri tiek atjaunota un aktualizēta informācija departamenta mājas lapā www.ld.riga.lv.

* T.sk., 29 ārstu brigādes.

24. attēls. SJC apmeklējumu un konsultāciju tēmas 2007. gadā.

NOZĪMĪGĀKIE ĪSTENOTIE PROJEKTI

- ✓ Rīgas domes Labklājības departaments ir īstenojis projektu „**Sociālo pakalpojumu infrastruktūras un pakalpojumu attīstīšana klientu rehabilitācijai, integrācijai sabiedrībā un darba tirgū Rīgas reģionā**”, kas īstenots Nacionālās programmas „Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošana” ietvaros. SAC „Ropaži” izveidots jauns „pusceļu māju” komplekss ar istabiņām, atpūtas telpām, virtuvēm un labiercībām 15 cilvēkiem. Savukārt SAC „Allaži” „pusceļu mājā” izveidots virtuves bloks ar ēdamistabu, atpūtas un rehabilitācijas telpām, kā arī radošās darbnīcas un mācību klases, kas vienlaikus var uzņemt 17 cilvēkus. Rīgā, Slimnīcas ielā 2 ir izveidoti divi grupu dzīvokļi 24 personām ar garīga rakstura traucējumiem. Izveidota specializētā šūšanas darbnīca un specializētā darbnīca – veļas mazgātuve, kā arī labiekārtota teritorija un izveidota mājīga lapene ēkas pagalmā. Projekta kopējais budžets – Ls1,7 miljoni, projekta īstenošanas laiks: 2004. gada decembris – 2007. gada jūlijs.
- ✓ Sadarbībā ar Zemgales priekšpilsētas Sociālo dienestu īstenots projekts „**Dienas aprūpes centra pensijas vecuma personām ar demenci izveide Rīgā**” Eiropas Reģionālās attīstības fonda grantu shēmas „Alternatīvo sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu attīstība” ietvaros. Dienas aprūpes centrs paredzēts 15 pensijas vecuma personām ar demenci, šo personu dzīves kvalitātes uzlabošanai un viņu tuvinieku iekļaušanās darba tirgū veicināšanai. Dienas aprūpes centra darbības nodrošināšanai, projekta ietvaros renovētas telpas 245.5 kvadrātmetru platības Biešu ielā 6. Projekta kopējais budžets – Ls 161174,00, projekta īstenošanas laiks: 2006. gada janvāris – 2007. gada oktobris.
- ✓ Rīgas domes Labklājības departaments sadarbībā ar pētījumu centru SKDS ir īstenojis projektu „**Pētījums par ilgstošo sociālās palīdzības saņēmēju – bezdarbnieku iespējām darba tirgū Rīgas pilsētā**”. Projekta rezultātā iegūta informācija par sociālās atstumtības riskam pakļauto

iedzīvotāju grupas nodarbinātību, nodarbinātības tendencēm, faktoriem, kas ietekmē šo personu nodarbinātību, grūtībām un iespējamiem risinājumiem, kā arī izstrādātas rekomendācijas, kas ļauj sekmēt nodarbinātību un sociālo integrāciju sabiedrībā. Projekta kopējais budžets – Ls 17125,00, projekta īstenošanas laiks: 2006. gada septembris – 2007. gada maijs.

- ✓ Labklājības departaments kā partneris piedalījās bērnu paliatīvās aprūpes biedrības projektā **„Psihosociālā medicīniska un garīga atbalsta sistēma neārstējami slimam bērnam un viņa ģimenei pirms un pēc bērna nāves, lai palīdzētu līdzsvarot ģimenes un darba dzīvi, reintegrējoties sabiedrībā un darba tirgū”**, kas īstenots Eiropas Kopienas EQUAL Latvijā atbalstītajā prioritātē – vienādas iespējas vīriešiem un sievietēm. Projekta ietvaros izveidota visaptveroša psihosociāla, medicīniska un garīga atbalsta sistēma neārstējami slimam bērnam un viņa ģimenei pirms un pēc bērna nāves, lai palīdzētu līdzsvarot ģimenes un darba dzīvi, reintegrējoties sabiedrībā un darba tirgū un izstrādāta mācību programma „Bērnu paliatīvā aprūpe”. Projekta kopējais budžets – Ls 227915,00, projekta īstenošanas laiks: 2005. gada janvāris – 2007. gada decembris.
- ✓ Rīgas Samariešu Apvienība sadarbībā ar Labklājības departamentu īstenoja projektu **„Pirmās palīdzības apmācība sociālā darba speciālistiem darbam ar pensijas vecuma personām un personām ar invaliditāti”**. Projekta rezultātā paplašināta profesionālā kvalifikācijas sociālā darba speciālistiem, izstrādāta apmācības programma un tās izvērtēšanas kritēriji, profesionāli sagatavoti pasniedzēji, apmācīti 25 speciālisti pirmās palīdzības sniegšanā, kā arī licenzēta apmācību programma. Projekta kopējais budžets Ls 35761,00, projekta īstenošanas laiks: 2006. gada jūnijs – 2007. gada novembris.
- ✓ Labklājības departaments kā partneris piedalījās Latvijas Universitātes projektā **„Sociālo darbinieku apmācība supervīzijā”**. Projekta ietvaros izstrādāta pirmā profesionālās pilnveides tālākizglītības studiju programma supervīzijas jomā, kā arī izstrādāta supervīzijas rokasgrāmata. 11 sociālie darbinieki apguvuši supervizora pienākumu veikšanai nepieciešamās zināšanas un prasmes un 103 sociālā darba speciālisti saņēmuši supervīziju. Projekta kopējais budžets Ls 46000,00, projekta īstenošanas laiks: 2006. gada februāris – 2007. gada decembris.

UZSĀKTIE PROJEKTI

- ✓ Labklājības departaments kā partneris piedalās ar bezpajumtniekiem strādājošo organizāciju Eiropas federācijas „FEANTSA” starptautiskajā projektā **“Progress bezpajumtniecībā, izmantojot informācijas sistēmas attīstīšanu un stiprināšanu”**. Projektā iesaistījušās universitātes, pētījumu centri, nevalstiskās organizācijas un pašvaldības no 22 Eiropas valstīm. Projekta mērķis ir veikt pētījumu par bezpajumtniecības problēmām Eiropā, radīt uz pētījumu balstītu bezpajumtniecības pārraudzības sistēmu un rast labākos ar bezpajumtniecību saistīto problēmu risinājumus, izveidot sadarbības tīklu bezpajumtniecības jautājumu risināšanā, kā arī nodrošināt visu projekta dalībvalstu pieredzes analīzi un izvērtējumu, organizējot darba grupas katrā no tām. Projekta īstenošanas laiks: 2008. gada janvāris – 2009. gada decembris.
- ✓ 2008. gadā Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācija sadarbībā ar Rīgas domes Labklājības departamentu un Vidzemes priekšpilsētas Sociālo dienestu uzsāka projektu **„Ģimeņu stiprināšana un atbalsts Rīgas Vidzemes priekšpilsētā un Centrārajonā”**. Projekta mērķis ir atbalstīt un iedrošināt vecākus, paaugstināt viņu pašvērtējumu un spēju meklēt iekšējos resursus, lai bērni varētu augt savā bioloģiskajā ģimenē un saņemt atbilstošu aprūpi, kā arī atbalstīt un izglītēt vecākus bērnu attīstības, aprūpes, tiesību un sociālo prasmju jautājumos. Projekta rezultātā paredzēts sniegt atbalstu un palīdzību 120 ģimenēm gadā, kurās bērniem pastāv risks zaudēt savas bioloģiskās ģimenes aprūpi, un nodrošināt dažāda veida atbalstu un palīdzības pakalpojumus 250 bērniem un 150 vecākiem ik gadu. Projekta īstenošanas laiks: 2008.–2010. gads.
- ✓ Sadarbībā ar Rīgas domes Informācijas tehnoloģiju centru tiek īstenots projekts **„Pabalstu un pakalpojumu atskaišu sistēmas pilnveidošana”**. Projekta ietvaros paredzēta universālas

atskaišu sistēmas izstrāde un analītiskās informācijas nodalīšana no operatīvās datu bāzes, kā rezultātā tiks nodrošināta informācijas operatīva sniegšana un būs iespējams veidot atskaites, sarakstus, pārskatus, kas būtiski uzlabos darba efektivitāti. Projekta īstenošanas laiks: 2008. gada februāris – 2008. gada decembris.

- ✓ Stokholmas, Viļņas un Liepājas pašvaldības sadarbībā ar Labklājības departamentu īsteno projektu: **„Apmācību programma veco ļaužu aprūpes institūciju vadītājiem Stokholmā, Rīgā, Liepājā un Viļņā”**. Projekts paredz, ka Rīgā, Stokholmā, Viļņā un Liepājā tiks organizētas darba grupas ar mērķi izstrādāt projekta pieteikumu programmai INTERREG IV, izvērtējot visu dalībvalstu pieredzi un analizējot visu iesaistīto dalībnieku intereses un specifiskās vajadzības apmācības programmas izstrādāšanai. Projekta īstenošanas laiks: 2007. gada oktobris – 2008. gada maijs.
- ✓ Sociālā darba un sociālās pedagoģijas augstskola “Attīstība” sadarbībā ar Labklājības departamentu īsteno trīs apmācību projektus: **“Sociālo aprūpētāju profesionālā izaugsme”**, **“Profesionālo prasmju un zināšanu attīstība pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmā “Sociālās palīdzības organizēšana””** un **“Pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programma “Sociālā rehabilitācija” – resurss sociālās integrācijas veicināšanai un sociālās atstumtības mazināšanai”**. Projekta īstenošanas laiks: 2006. gada janvāris – 2008. gada maijs.
- ✓ Eiropas projekta ietvaros SDSPA „Attīstība” sadarbībā ar Labklājības departamentu īsteno projektu **„Motivācijas programma patstāvīgas dzīves uzsākšanai bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem jauniešiem”** no 16–22 gadiem. Projekta mērķis ir veidot atbalsta grupas bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem jauniešiem, lai apmācītu mērķa grupu ar nepieciešamajām prasmēm un iemaņām patstāvīgas dzīves uzsākšanai un radītu iespēju pilngadīgiem bāreņiem veiksmīgāk integrēties sabiedrībā. Projekta īstenošanas laiks: 2007. gada februāris – 2008. gada aprīlis.

Labklājības departamenta konkursā par projektu pieteikumu iesniegšanu un iekļaušanu budžeta programmā **„Sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām un veselības veicināšana”** 2008. gadam tika iesniegti 48 projekti, no kuriem 40 projekti tika atbalstīti par kopējo summu Ls 563 652,00, bet 3 projekti tika iekļauti RD pamatbudžetā.

